

Społeczeństwo obywatelskie w Krakowie

RAPORT Z BADANIA

**Opracowanie wykonane przez Fundację Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych
na zlecenie Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa**

Opracowali:
dr Wit Hubert
Pola Latko
mgr Michał Chlebicki

Styczeń 2021

Kraków

Spis treści

O badaniu – nota metodologiczna	3
Badania mieszkańców Krakowa	3
Badania przedstawicieli organizacji pozarządowych i społecznych działających na terenie Krakowa	4
Badanie pracowników Urzędu Miasta Krakowa i Miejskich Jednostek Organizacyjnych	5
Badanie mieszkańców Krakowa	6
Zaangażowanie obywatelskie badanych	6
Źródła informacji o wydarzeniach lokalnych oraz znajomość organizacji społecznych	10
Dialog i zajęcia z partycypacji w szkołach.....	13
Komunikacja z UMK.....	14
Ocena działań UMK	15
Znajomość działań UMK	19
Ocena konsultacji społecznych prowadzonych przez UMK.....	21
Badanie przedstawicieli organizacji pozarządowych	26
Profil organizacji	26
Ocena działań UMK	30
Dialog społeczny i aktywizacja mieszkańców. Ocena i znaczenie działań.....	35
Konsultacje społeczne. Ocena działań.....	36
Badanie pracowników UMK i MJO	40
Satysfakcja z pracy i cechy dobrego pracownika samorządowego	41
Zaangażowanie obywatelskie pracowników	44
Dialog społeczny i aktywizacja mieszkańców – istotność i ocena działań.....	46
Konsultacje społeczne. Ocena działań.....	49
Najważniejsze wnioski	51
Mieszkańcy:	51
Przedstawiciele NGO:	52
Pracownicy UMK/MJO:.....	52
Spis tabel i wykresów	54

O badaniu – nota metodologiczna

Celem projektu było dostarczenie Zamawiającemu (Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa) użytecznej wiedzy z zakresu stanu społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie poprzez poznanie postaw i opinii jego mieszkańców. W roku 2021 WPSiZ UMK planuje przygotowanie i wdrożenie Programu Rozwoju Edukacji Obywatelskiej. Jednym z założeń projektu jest, aby jego cele, narzędzia oraz harmonogram opracowane zostały w ramach dialogu partycypacyjnego prowadzonego z najszerszym otoczeniem Urzędu. Pierwszym działaniem w tym zakresie było więc badanie ankietowe, które zrealizowano w trzech grupach docelowych pośród:

- przedstawicieli organizacji pozarządowych (n=124),
- dorosłych mieszkańców miasta (n=600),
- pracowników Urzędu Miasta oraz Miejskich Jednostek Organizacyjnych (n=185).

Taki model badania pozwalał, po pierwsze, poznać badane zagadnienie z wielu perspektyw poprzez konfrontacje postaw różnych stron dialogu społecznego. Po drugie, tak zaprojektowane badania pozwoliły na optymalizację kosztów jego realizacji poprzez wykorzystanie różnych technik badania ankietowego (triangulacja danych). Łączna liczba prawidłowo przeprowadzonych wywiadów ankietowych wyniosła 909.

Badania mieszkańców Krakowa

Badanie w grupie celowej mieszkańców Krakowa zrealizowane zostało techniką wywiadu telefonicznego wspieranego komputerowo CATI (ang. Computer-assisted telephone interviewing). Realizację badania wykonała agencja badawcza OBSERWATOR w dniach 4-11 grudnia 2020.

Procedurę losowania numerów respondentów prowadzono na bazie teleadresowej mieszkańców wykonawcy badania. Dobór próby miał charakter losowy (selekcja numerów respondentów) i przeprowadzony został w oparciu o technikę kwotowania. Oznacza to, że struktura badanych odpowiada danym opisującym całą populację Krakowa. W tym przypadku odwzorowywano strukturę wieku i płci z danych GUS BDL dla 2019 roku. W badaniu brano też pod uwagę rozkład zaludnienia poszczególnych dzielnic miasta. Tu jednak, w celu uproszczenia rekrutacji, 18 dzielnic Krakowa zgrupowano w 5 rejonów. Strukturę zakładanej i realizowanej próby przedstawia Tabela 1.

Dla tak zrealizowanej próby badawczej maksymalny błąd oszacowania¹ wyniósł 4%. Nie stosowano wag analitycznych.

Płeć	Wiek respondenta/ki			RAZEM
	18-34	35-55	56 i więcej	
Mężczyzna	73	105	96	274
Kobieta	79	111	136	326
	152	216	232	600

Rejon miasta (dzielnice)	Liczebność	Procent
rejon 1 - Śródmieście (dzielnice nr. I-III)	90	15%
rejon 2 - Krowdrza (dzielnice nr. IV-VII)	124	21%
rejon 3 - Podgórze Zachód (dzielnice nr. VIII-IX)	66	11%
rejon 4 - Podgórze Wschód (dzielnice nr. X-XIII)	156	26%
rejon 5 - Nowa Huta (dzielnice nr. XIV-XVIII)	164	27%
	600	100%

Tabela 1. Struktura próby badania CATI – mieszkańcy Krakowa.

Badania przedstawicieli organizacji pozarządowych i społecznych działających na terenie Krakowa

Badanie w grupie przedstawicieli organizacji pozarządowych i społecznych przeprowadzono przy wykorzystaniu techniki wywiadu komputerowego CAWI (ang. Computer-assisted web interviewing). Realizacja badania odbyła się w terminie 10-22 grudnia 2020. Została zrealizowana przy wykorzystaniu oprogramowania webowego SurveyMonkey.

Dobór próby miał charakter nielosowy i prowadzony był przy wykorzystaniu adresów e-mail pochodzących z bazy teleadresowej organizacji pozarządowych i społecznych będących w posiadaniu Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa. Baza liczy 1234 rekordy organizacji pogrupowane według formy organizacyjnej: fundacje, stowarzyszenia (rejestrowane i zwykłe), kluby i związki sportowe, organizacje nieformalne, kluby rodzicielskie. Z uwagi na optymalizację działań

¹ Błąd maksymalny informuje nas o tym, jaką "poprawkę" należy przyjąć przy interpretacji wyników. Innymi słowy – przy wartości 4% mamy do czynienia z sytuacją, w której z 95% pewnością dany wynik oscyluje „in plus/ in minus o 4%” wokół zmierzonej wartości.

rekrutacyjnych podjęto decyzję o dotarciu do 10% organizacji z bazy. Z każdej organizacji ankietę wypełniał jeden przedstawiciel. 14 kwestionariuszy nie zostało ukończonych, co spowodowało wyłączenie ich z próby. Średni czas badania to blisko 9 minut. Wywiady trwające mniej niż 3 minuty traktowane były jako niezrealizowane. Ostatecznie do próby trafiło 124 przedstawicieli trzeciego sektora (liczba poddana analizie).

Badanie pracowników Urzędu Miasta Krakowa i Miejskich Jednostek Organizacyjnych

Ankietę pośród pracowników UMK i MJO prowadzono w sposób podobny do badania przedstawicieli trzeciego sektora. Badanie również odbyło się przy wykorzystaniu techniki wywiadu komputerowego CAWI (ang. Computer-assisted web interviewing). Użyto jednak odmiennego zestawu pytań.

Także w tej części badania zastosowano dobór nielosowy. Rekrutacja odbyła się przy wykorzystaniu bazy teleadresowej pracowników UMK w terminie 14-22 grudnia 2020. Z ankiety wyłączono pracowników zatrudnionych w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, czyli zleceniodawcy badania. Ankieta w formie elektronicznej została również przekazana do pionów kierowniczych Miejskich Jednostek Organizacyjnych. Populację pracowników będących na stanowiskach posiadających bezpośredni i pośredni kontakt z mieszkańcami oszacowano na 1800 osób. Próba badawcza dla tej części badania wyniosła ostatecznie 185 pracowników UMK/MJO (liczba poddana analizie). Zasady kontroli jakości kwestionariuszy oparte były również na kryterium czasu trwania wywiadu. Minimalnym czasem ankiety były 3 minuty. Średni czas badania trwał 8 minut 15 sekund. W tej części badania odrzucono 6 ankiet.

Badanie mieszkańców Krakowa

Zaangażowanie obywatelskie badanych

Spośród przebadanych mieszkańców Krakowa aż 77% zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 2 lat nie było zaangażowanych w żadne działania na rzecz społeczności lokalnej – najbliższego sąsiedztwa, osiedla, gminy, miejscowości (patrz Wykres 1). 23% odpowiedzi twierdzących wskazuje jednak na aktywność większą niż pośród ogółu społeczeństwa polskiego. Jak pokazują wyniki badania Diagnoza Społeczna² (dane za 2015 rok), jedynie 15,4% Polaków na tak samo zadane pytanie odpowiedziało twierdząco (angażuje się na rzecz społeczności lokalnej).

Zaledwie 16% ankietowanych zadeklarowało aktywność społeczną poprzez przynależność (w momencie badania) do organizacji i stowarzyszeń, partii, komitetów, rad, grup religijnych, związków i kół, ale tylko 8% podejmowało w nich aktywne działania (patrz Wykres 2). Jest to wartość zbliżona do wyników z badania ogólnopolskiego Diagnoza Społeczna. W 2015 roku jedynie 13,4% Polaków deklarowało przynależność do tego rodzaju inicjatyw.

69% ankietowanych nie wykonywało też w poprzedzającym badanie roku (2020) żadnej nieodpłatnej pracy czy usługi na rzecz osób spoza rodziny lub organizacji społecznej. 20% wykonywało ją, ale rzadko, a jedynie 11% badanych przyznało, że często działa nieodpłatnie na rzecz społeczności (patrz Wykres 3). Wyniki krajowe dla tak samo zadanego pytania w badaniu Diagnoza Społeczna w 2015 roku prezentują się następująco: w ciągu roku poprzedzającego badanie aktywność w postaci nieodpłatnej pracy (wolontariat) podejmowało 27% Polaków (w tym 7% często i 20% rzadko).

Należy podkreślić, że w większości różnice jakie uzyskiwały poszczególne wskaźniki stanu społeczeństwa obywatelskiego w poszczególnych kategoriach badanych mieszkańców nie były bardzo znaczące. Jednak z analizy danych zebranych w poniższej tabeli (patrz Tabela 2) wynika, że mężczyźni z podobną częstością angażowali się w działania na rzecz społeczności lokalnej (25%) co kobiety (23%). W grupie przebadanych mężczyzn członkowie organizacji, stowarzyszeń, partii, komitetów, rad, grup religijnych, związków i kół stanowili 18%, a 8% działało aktywnie. W grupie kobiet 16% należało do organizacji, stowarzyszeń itp., a 9% udzielało się aktywnie. Wśród przebadanych mieszkańców, nieznacznie częściej kobiety (32%) niż mężczyźni (30%) deklarowały wykonywanie nieodpłatnej pracy na rzecz społeczności lub organizacji pozarządowych. Przy czym taki sam procent kobiet i mężczyzn (po 11%) wskazywał, że wykonywało ją często. Uwzględniając możliwy błąd oszacowania – nie można

² DIAGNOZA SPOŁECZNA 2015 WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA POLAKÓW, 2015, red. Janusz Czapiński, Tomasz Panek, Warszawa: Rada Monitoringu Społecznego

zatem mówić o różnicach ze względu na płeć w kwestiach obywatelskiego zaangażowania, czy też niezaangażowania.

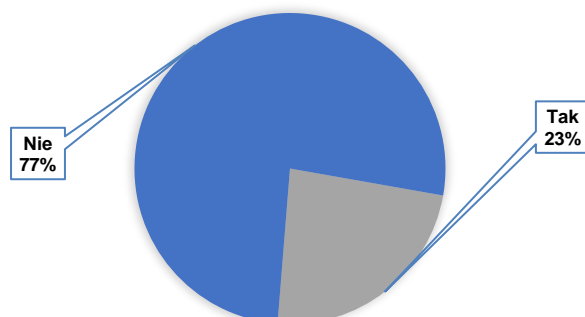
Nieco inaczej przedstawia się kwestia obywatelskiego zaangażowania na rzecz społeczności lokalnej, jeśli spojrzeć na nią przez pryzmat wieku respondentów. Najbardziej aktywną grupę stanowiły osoby między 35 a 55 rokiem życia, 29% mieszkańców w tej grupie wiekowej angażowało się w ciągu ostatnich dwóch lat w działania na rzecz społeczności lokalnej (patrz Tabela 2). W grupie wiekowej “56 i plus” odsetek angażujących się wynosił 23%. Natomiast najmniej angażującą się zbiorowością byli najmłodsi ankietowani w przedziale wiekowym 18-24 lata, w tej grupie tylko 16% badanych zadeklarowało zaangażowanie.

Podobnie w kwestiach nieodpłatnej pracy lub świadczenia usług na rzecz osób spoza rodziny lub jakichś organizacji społecznych najaktywniejsze były osoby z grupy wiekowej 35-55 lat – gdzie 13% respondentów przyznało, że często wykonywało w mijającym roku taką pracę, a 26% przyznało, że wykonywało ją, ale rzadko. W grupie wiekowej 56 i więcej lat było to odpowiednio 11% respondentów wskazujących “często” i 18% “rzadko”. W najmłodszej grupie mającej 18-34 lat odpowiedź “często” wskazało jedynie 8% badanych, a “rzadko” 11%.

Z kolei w kwestiach formalnego przynależenia do organizacji, stowarzyszeń, komitetów, kół itp., największy odsetek członków był wśród osób w wieku 56 lat i powyżej – którzy stanowili 21% próby. W grupie wiekowej 35-55 lat 16% osób należało do organizacji, a w grupie najmłodszych respondentów mających 18-34 lata jedynie 12%. Co ciekawe, we wszystkich grupach taki sam odsetek respondentów (8-9%) zadeklarował nieaktywne członkostwo. To, co zatem różniło grupy wiekowe, to procent członków zaangażowanych w działania organizacji – 12% w grupie najstarszych respondentów, 8% w średniej i 3% w najmłodszej.

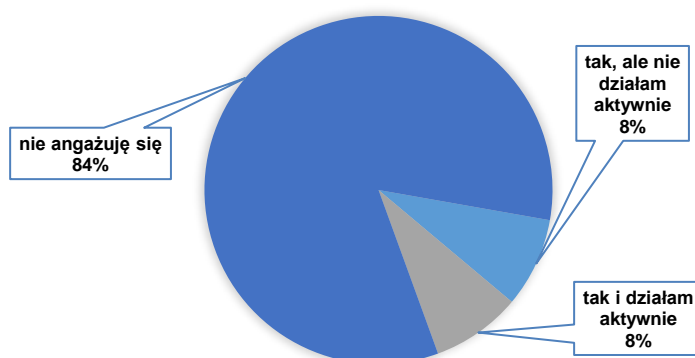
Zatem najmniej zaangażowaną grupą były osoby młodsze (18-34 lata). Osoby w średnim wieku częściej angażowały się w działania społeczności lokalnej i nieodpłatne prace i usługi. A przebadani z grupy 56 i więcej lat częściej niż pozostali angażowali się (i to aktywnie) w członkostwo różnego rodzaju organizacji.

**CZY W CIĄGU OSTATNICH DWÓCH LAT ZDARZYŁO SIĘ,
ŻE ANGAŻOWAŁ SIĘ PAN/PANI W DZIAŁANIA NA RZECZ
SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ (GMINY, OSIEDLA,
MIEJSCOWOŚCI, W NAJBLIŻSZYM SĄSIEDZTWIE)?**

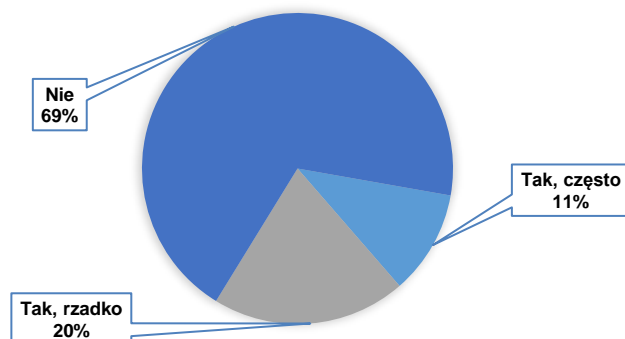
Wykres 1. Podejmowanie działań przez mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej.

**CZY JEST PAN/PAN CZŁONKIEM/CZŁONKINIĄ JAKICHŚ
ORGANIZACJI, STOWARZYSZEŃ, PARTII, KOMITETÓW, RAD,
GRUP RELIGIJNYCH, ZWIĄZKÓW LUB KÓŁ?**

Wykres 2. Członkostwo mieszkańców w organizacjach społecznych (stowarzyszenia, partie, komitety, rady, grupy religijne, związki i koła).

**CZY W OSTATNIM ROKU WYKONYWAŁ/A PAN/PANI
NIEODPŁATNIE JAKĄŚ PRACĘ LUB ŚWIADCZYŁ/A JAKIEŚ
USŁUGI DLA OSÓB SPOZA RODZINY BĄDŹ NA RZECZ
ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ?**

Wykres 3. Udział w wolontariacie mieszkańców.

		Płeć		Przedział wiekowy			
		Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	18 - 34 lata	35-55 lat	56 lat i więcej
Czy w ciągu ostatnich dwóch lat zdarzyło się, że angażował się Pan/Pani w działania na rzecz społeczności lokalnej (gminy, osiedla, miejscowości, w najbliższym sąsiedztwie)?	Tak	23,5%	23%	25%	16%	29%	23%
	Nie	76,5%	77%	75%	84%	71%	77%
Czy jest Pan/Pan członkiem/członkinią jakichś organizacji, stowarzyszeń, partii, komitetów, rad, grup religijnych, związków lub kół?	tak, ale nie działam aktywnie	8,3%	7%	10%	9%	8%	9%
	tak i działam aktywnie	8,3%	9%	8%	3%	8%	12%
	nie angażuję się	83,3%	84%	82%	88%	84%	79%
Czy w ostatnim roku wykonywał/a Pan/Pani nieodpłatnie jakąś pracę lub świadczył/a jakieś usługi dla osób spoza rodziny bądź na rzecz organizacji społecznej?	Tak, często	10,8%	11%	11%	8%	13%	11%
	Tak, rzadko	20,2%	21%	19%	15%	26%	18%
	Nie	69,0%	68%	71%	77%	62%	71%

Tabela 2. Wskaźniki aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców w podziale na płeć i kategorie wiekowe.

Źródła informacji o wydarzeniach lokalnych oraz znajomość organizacji społecznych

Spomiędzy różnych źródeł informacji, które ankietowanym mieszkańcom dostarczały wiedzy o bieżących wydarzeniach w Krakowie (patrz Wykres 4), dominowały dwa: media społecznościowe, na które wskazało 53,2% badanych oraz Internet, z którego korzystało 50,8% osób. Trzecim źródłem, także ważnym, bo wskazanym przez 37% respondentów, była rodzina i znajomi. Z kolei na czwartym znalazła się telewizja z blisko 30% wskazań. Rzadziej wiedzę o bieżących wydarzeniach ankietowanym zapewniały strony internetowe instytucji miejskich, Biuletyn Informacji Publicznej, uliczne tablice ogłoszeń, prasa lokalna, radio, inni mieszkańcy i inne niewymienione w pytaniu sposoby.

Respondenci byli proszeni o wskazanie mediów, z których korzystają, aby zyskiwać informacje na temat spraw i wydarzeń lokalnych. W sposób spontaniczny (nie wspomagany listą nazw stacji, gazet czy witryn) ankietowani wymieniali znane im nazwy. Jeśli chodzi o zasoby Internetu, ankietowani czerpali informację najchętniej z serwisu Kraków.pl (wymienianym również jako Magiczny Kraków lub serwis UMK). Stosunkowo popularne były informacje lokalne w dużych portalach informacyjnych, np. Onet, Gazeta.pl czy Interia. Duża część osób nie potrafiła wymienić dokładnych internetowych źródeł informacji, co może wskazywać na pozyskiwanie ich z wielu różnych stron (patrz Rysunek [1]).

Pośród stacji i programów telewizyjnych, które dostarczały badanym informacji o bieżących wydarzeniach, dominowały TVP Kraków wraz z Kroniką Krakowską (patrz Rysunek [2]). Z uwagi na liczbę wskazań na Kronikę Krakowską prezentujemy tu ten program w zestawieniu ze stacjami TV.

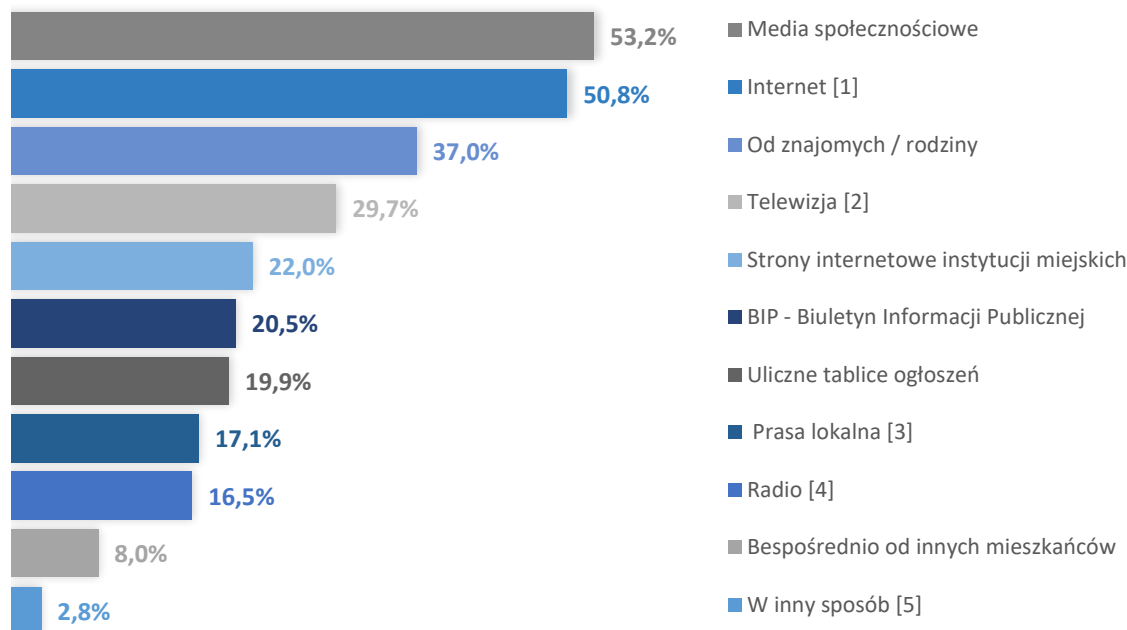
Analizując czytelnictwo prasy w celu pozyskiwania wiedzy o wydarzeniach lokalnych – najsilniejszym „tytułem” okazała się Gazeta Krakowska. Respondenci chętnie wspominali też o prasie dystrybuowanej bezpłatnie: biuletynie Kraków.pl, gazetkach wydawanych przez dzielnice. Stosunkowo wielu respondentów wspomniało o nowohuckim Głosie oraz dodatku lokalnym Gazety Wyborczej. Zebranych w ten sposób danych nie można traktować jako wyników poczytności czy dystrybucji prasy w Krakowie.

Z kolei najczęściej wymienianym jako źródło informacji radiem były stacje RMF FM oraz Radio Kraków (patrz Rysunek [3]). Sama stacja RMF nie posiada pasma z informacjami lokalnymi, jednak jej bardzo duży udział w rynku słuchalności³ na terenie Krakowa powodowało, że badani wskazywali ją również jako medium z treściami lokalnymi.

³ Według badania Radio Trak Kantar Polska (pomiar maj 2020–październik 2020) słuchalność stacji radiowych (udział w rynku słuchalności) w Krakowie wyglądała następująco: RMF FM 28,7%, TOK FM 8,8%, Radio Zet 6,7%, Radio Kraków 3,8% udziału w rynku.

Nieliczni z badanych, którzy odpowiedzieli, że czerpią wiadomości o tym, co dzieje w mieście z innych źródeł, wskazywali na: wyświetlacze w autobusach i tramwajach, informacje pozyskane w miejscu pracy oraz bezpośrednie obserwacje.

SKĄD CZERPIE PAN/PANI INFORMACJE NA TEMAT BIEŻĄCYCH WYDARZEŃ W KRAKOWIE LUB INFORMACJI O GMINIE KRAKÓW?

Wykres 4. Deklarowane źródła informacji o wydarzeniach i informacjach na temat Miasta.

Rysunek [1] Wymieniane główne strony internetowe.

Rysunek [2] Wymieniane stacje TV.

Gazeta Wyborcza Kraków
Miesięcznik Kraków
Dziennik Polski
Głos Tygodnik Nowohucki
trudno powiedzieć Fakt
Gazeta Krakowska
Biuletyn DIELNICOWY
Gazety bezpłatne (nie podano tytułu)
Kraków dla Mieszkańców
Biuletyn KRKAÓW.pl

Rysunek [3] Wymieniane gazety lokalne.

trudno powiedzieć - nie pamiętam stacji
Złote Przeboje
Rock Radio Radio Eska
RMF FM
Radio Wawa Kraków
RMF Max Tok Fm
Radio Plus
różne stacje - nie ma ulubionych
Radio Melodia
Radio Zet
Radio Pogoda

Rysunek [4] Wymieniane stacje radiowe.

W miejscu pracy
Monitory MPK
Obserwacja w
mieście

Rysunek [5] Inny sposób.

Ankietowani mieszkańcy mieli samodzielnie wskazać (tzw. znajomość spontaniczna) znane im działające na terenie Krakowa stowarzyszenia i fundacje. Mogli wymienić dowolną ilość organizacji. Poniżej prezentujemy organizacje pierwszego wyboru (patrz Rysunek [6]) z pominięciem organizacji ogólnopolskich – jak WOŚP, Fundacja TVN, PZU czy Polsat.

Wiosna i Mimo Wszystko to podmioty, które działają w skali całego kraju, jednak ich główne siedziby mieszczą się w Krakowie, dlatego zdecydowano o uwzględnieniu ich w zestawianiu. Najczęściej wskazywanymi organizacjami pierwszego wyboru były organizacje pomocowe: Caritas Kraków, Siemacha, Mimo Wszystko, Wiosna, Szlachetna Paczka, Towarzystwo Opieki Nad Zwierzętami. Choć ankietowani mieszkańcy wymienili dużą liczbę podmiotów (109 nazw organizacji działających w Krakowie), to jednocześnie 42% osób biorących udział w badaniu nie potrafiło wskazać żadnej konkretnej organizacji działającej w Krakowie.

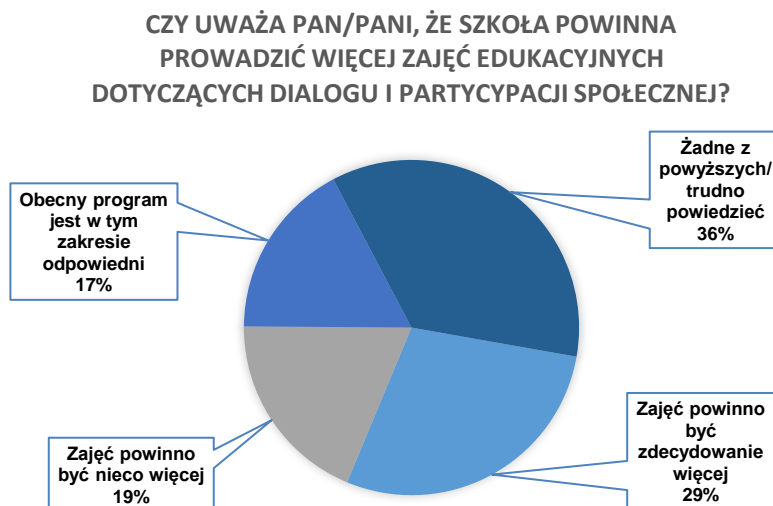

Rysunek [6] Spontaniczna znajomość organizacji działających w Krakowie

Dialog i zajęcia z partycypacji w szkołach

Aż jedna trzecia (36%) wszystkich mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu, nie potrafiła odpowiedzieć na pytanie, czy w systemie szkolnym powinna obowiązywać większa liczba zajęć edukacyjnych dotyczących dialogu i partycypacji społecznej (patrz Wykres 5). Jednocześnie prawie

połowa respondentów stwierdziła, że takiej edukacji powinno być więcej (29% – chciało, żeby było jej „zdecydowanie więcej”, a 19% – „nieco więcej”).

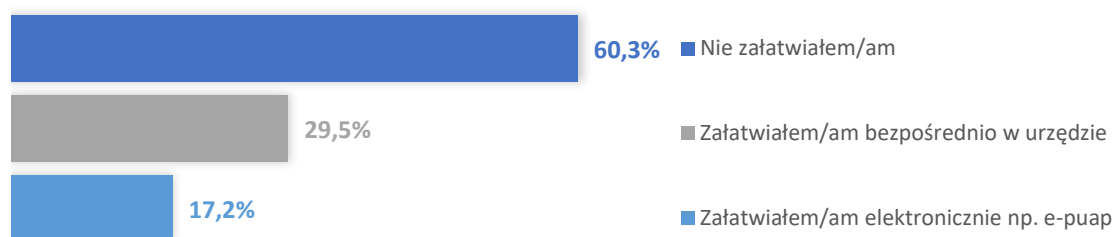

Wykres 5. Oczekiwania względem programu szkolnego w zakresie dialogu i partycypacji społecznej.

Komunikacja z UMK

W ostatnich 12 miesiącach zdecydowana większość (60,3%) przebadanych mieszkańców Krakowa nie załatwiała spraw urzędowych (patrz Wykres 6) – formalności związanych m.in. z meldunkiem, prawem jazdy, dowodem rejestracyjnym pojazdu, aktem urodzenia, zgonu, ślubu. Spośród osób, które dokonywały takich działań, większość wybierała formę bezpośrednią (29,5%), a nie elektroniczną (17,2%).

CZY W OSTATNICH 12 MIESIĄCACH REALIZOWAŁ/A PAN/PAN JAKĄŚ SPRAWĘ URZĘDOWĄ NP. MELDUNEK, PRAWO JAZDY, DOWÓD REJESTRACYJNY, AKTY URODZENIA/ZGONU/ŚLUBU

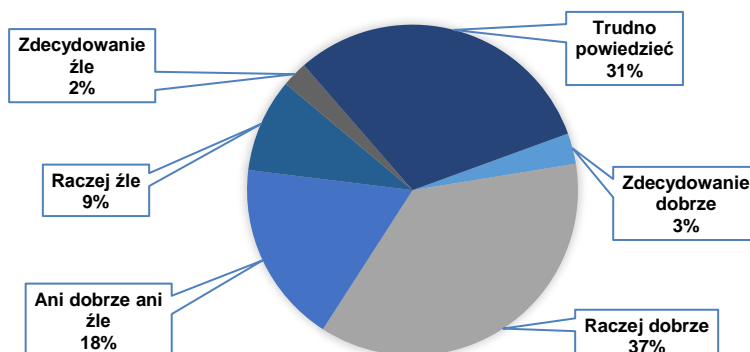
Wykres 6. Kontakt mieszkańców z UMK w sprawach urzędowych.

Ocena działań UMK

Działania UMK na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego w mieście pozytywnie oceniło 40% badanych. Negatywnie jedynie 11%. Co znaczące, duża część, bo aż 31%, nie miała sprecyzowanej opinii na ten temat, a 18% ankietowanych nie oceniało aktywności urzędu ani dobrze, ani źle (patrz Wykres 7). Taki procent osób wybierających odpowiedzi neutralne oraz unikających wyrażenia opinii sugeruje, że problematyka stanu społeczeństwa obywatelskiego spotyka się w dużym stopniu z obojętnością.

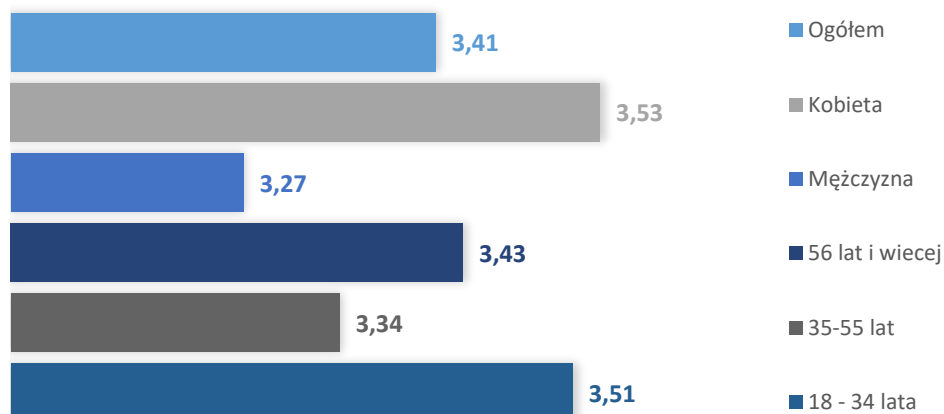
W przypadku tego samego pytania wyrażonego oceną w pięciostopniowej skali (patrz Wykres 8) działania UMK lepiej oceniali kobiety (3,53) niż mężczyźni (3,41). Najbardziej zadowoloną grupę wiekową stanowiły osoby mające od 18 do 34 lat (3,43). Najbardziej krytyczną grupą wiekową były osoby w przedziale wieku od 35 do 55 lat (3,34), osoby z tej grupy prawdopodobnie są tymi, które mają największą styczność z urzędem.

**JAK OGÓLNI OCENIA PAN/PANI DZIAŁANIA MIASTA
NA RZECZ BUDOWY SPOŁECZEŃSTWA
OBYWATELSKIEGO W KRAKOWIE?**

Wykres 7. Ocena działań Miasta na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.

**JAK OGÓLNI OCENIA PAN/PANI DZIAŁANIA MIASTA NA RZECZ BUDOWY
SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W KRAKOWIE?**

Wykres 8. Ocena działań Miasta na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego. Skala odpowiedzi 1-5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie źle, a 5 zdecydowanie dobrze.

W ogólnej opinii ankieterów najlepiej ze wszystkich działań Miasta związanych z budową społeczeństwa obywatelskiego (patrz Wykres 9) został oceniony Budżet Obywatelski, który otrzymał 3,44 pkt w pięciostopniowej skali. Był też drugim najważniejszym według respondentów działaniem (4,57). Niewiele mniej punktów w ocenie jakości realizowania otrzymała aktywizacja seniorów (3,4 pkt), która była trzecim najważniejszym według mieszkańców działaniem (4,56). Natomiast na

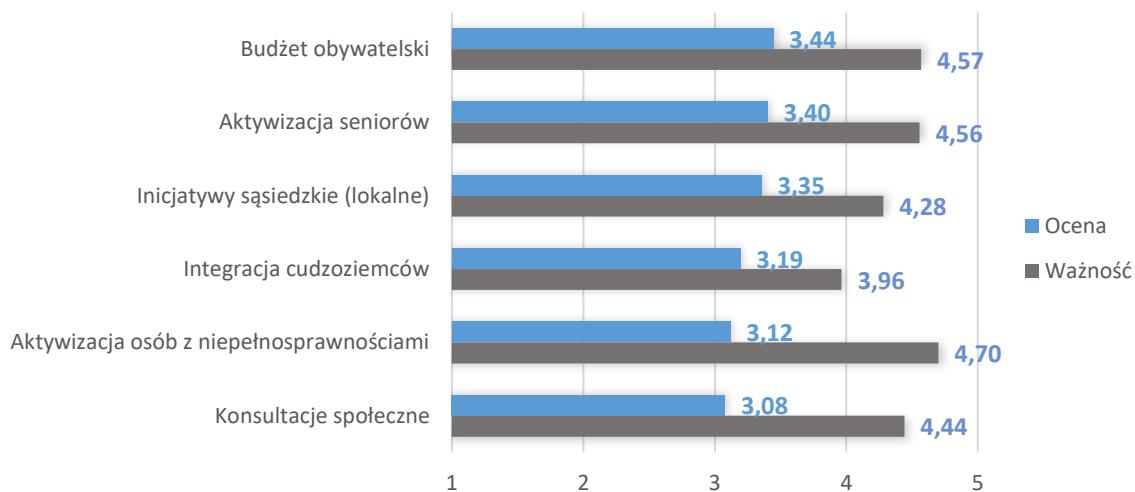
pierwszym miejscu pod względem ważności działań znalazła się aktywizacja osób z niepełnosprawnościami (4,7), która otrzymała drugą najniższą ocenę jakości realizacji (3,12). Najbardziej oceniono jakość działań związanych z przeprowadzaniem konsultacji społecznych (3,08).

Co ważne, opinii na temat ważności i oceny poszczególnych działań nie wyraził znaczący odsetek ankietowanych mieszkańców. Respondenci rzadziej zaznaczali odpowiedź „trudno powiedzieć” w przypadku „ważności” niż w odniesieniu do „poziomu realizacji” poszczególnych działań. Największą trudność w ocenie sprawił badanym problem integracji cudzoziemców (ponad 60% odmów odpowiedzi). Najłatwiej (24% odmów) było mieszkańcom ocenić Budżet Obywatelski.

Analizując dane ujęte w poniższej tabeli (patrz Tabela 1), które pokazują procentowy rozkład głosów, można zauważyć, że przeważająca część badanych mieszkańców miała trudność w jednoznacznej ocenie (dużo odpowiedzi z kategorii „ani dobrze, ani źle” oraz „trudno powiedzieć”) jakości podejmowanych przez UMK działań w zakresie aktywizacji społecznej. Można to tłumaczyć tym, że ponad 77% ankietowanych mieszkańców przyznało (patrz Wykres 1), że w ciągu ostatnich dwóch lat nie uczestniczyło w żadnych działaniach na rzecz społeczności lokalnej, 84% z nich nie angażowało się w działania organizacji, stowarzyszeń, partii i innych zrzeszających podmiotów (patrz Wykres 2), a 69% nie udzielało się wolontariacko (patrz Wykres 3). Najczęściej nie mieli do czynienia z wymienionymi narzędziami czy działaniami UMK.

Za najmniej ważny element kierunku aktywności Miasta uznano integrację cudzoziemców (choć odpowiedzi „zdecydowanie nieważne” i „raczej nieważne” było tylko 8,5%, a 59% badanych uznało tę kwestię za ważną). Jednocześnie przy próbie oceny działań związanych z integracją cudzoziemców – aż 60,2% badanych wybrało opcję „trudno powiedzieć”, co może wskazywać, że nie posiadało wiedzy i doświadczeń o prowadzonych przez UMK działaniach tym zakresie. W celu rzetelnego zbadania tej kwestii należałoby zapytać samych zainteresowanych – cudzoziemców.

JAK PAN/PANI OCENIA WYSIŁKI WŁADZ GMINY W ZAKRESIE AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW. CZY KAŻDE DZIAŁANIE JEST WAŻNE I CZY DOBRZE REALIZOWANE?

Wykres 9. Ocena i ważność działań prowadzonych przez UMK.

Średnia nas skalach 1-5, gdzie 1 oznacza odpowiednio: „zdecydowanie nieważne”, „zdecydowanie źle”, a 5 oznacza odpowiednio: „bardzo ważne”, „zdecydowanie dobrze”.

	Ważność						Ocena					
	Zdecydowanie nieważne	Raczej nieważne	Ani ważne, ani nieważne	Raczej ważne	Bardzo ważne	Trudno powiedzieć	Zdecydowanie źle	Raczej źle	Ani źle, ani dobrze	Raczej dobrze	Zdecydowanie dobrze	Trudno powiedzieć
Budżet obywatelski	0,8%	0,8%	3,7%	27,2%	61,0%	6,5%	3,5%	8,8%	21,8%	33,5%	8,0%	24,3%
Aktywizacja seniorów	0,3%	0,8%	3,8%	27,3%	57,3%	10,3%	3,0%	8,8%	19,3%	28,8%	6,3%	33,7%
Inicjatywy sąsiedzkie (lokalne)	1,3%	2,7%	8,8%	33,3%	43,3%	10,5%	4,0%	7,8%	24,5%	29,7%	5,8%	28,2%
Integracja cudzoziemców	4,0%	4,5%	9,3%	31,5%	27,5%	23,2%	2,3%	7,5%	12,0%	16,2%	1,8%	60,2%
Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	0,7%	0,3%	2,0%	19,2%	67,3%	10,5%	4,3%	14,2%	18,2%	22,2%	4,0%	37,2%
Konsultacje społeczne	1,0%	0,7%	6,3%	31,3%	50,2%	10,5%	6,8%	12,7%	22,3%	24,7%	3,5%	30,0%

Tabela 3. Ocena i ważność działań prowadzonych przez UMK.

Znajomość działań UMK

Spośród wymienionych w trakcie ankiety działań realizowanych przez urząd zdecydowanie najlepiej rozpoznawanym okazał się Budżet Obywatelski Krakowa, o którym słyszało 84,4% respondentów. Prawie połowa badanych (49,2%) słyszała o konsultacjach społecznych prowadzonych przez Miasto. Ponad jedna trzecia badanych (33,6%) słyszała również o Centrach Aktywności Seniora w Krakowie (patrz Wykres 10). Pozostałe inicjatywy były raczej słabo rozpoznawalne.

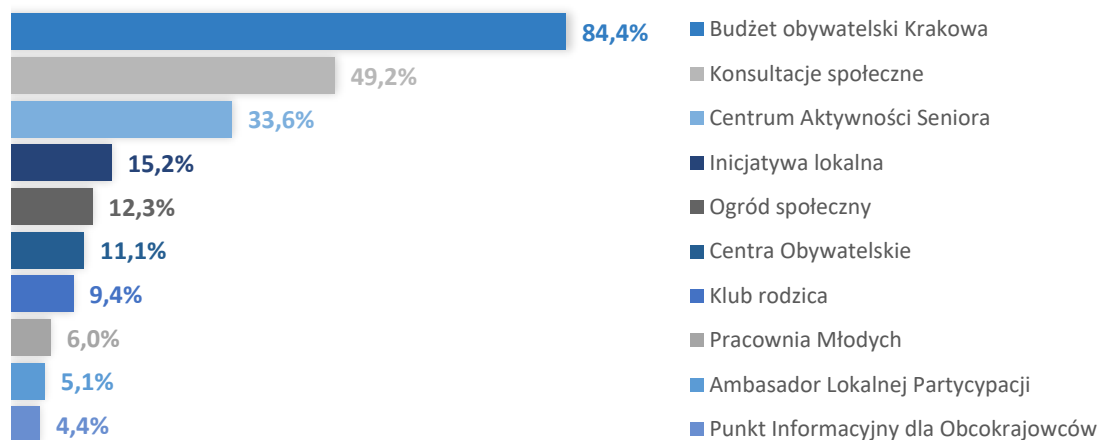
W interpretacji wyników należy jednak brać pod uwagę, że mamy tu do czynienia z tzw. znajomością wspomaganą. Gdyby ankietę nie odczytywał listy działań i projektów UMK – ich mierzalna znajomość byłaby zdecydowanie niższa.

Tabela 4 pokazuje procentowy rozkład głosów oznaczających rozpoznawalność poszczególnych miejskich inicjatyw z podziałem według płci, grup wiekowych i rejonu zamieszkania. Można zauważyć, że to częściej kobiety miały wiedzę o dostępnych inicjatywach partycypacji obywatelskiej. Jedynie w przypadku Budżetu Obywatelskiego Krakowa oraz konsultacji społecznych słyszało o nich więcej mężczyzn niż kobiet.

Często decydujący wpływ na znajomość inicjatyw miała metryka, gdy ich profil był nastawiony na działania skierowane do konkretnych grup wiekowych. Dlatego też Centra Aktywności Seniora miały najlepszą rozpoznawalność w grupie osób powyżej 56 roku życia (57,8%). Z kolei Kluby Rodziców były najlepiej znane wśród grupy pomiędzy 35 a 55 rokiem życia (15,1%), co z pewnością było skutkiem tego, że ta grupa wiekowa posiada dzieci. Natomiast Pracownie Młodych były najlepiej rozpoznawalne wśród osób od 18 do 34 roku życia (17%), a bardzo mało znane wśród starszych pokoleń (w obydwu grupach 2,4%). Wśród grupy wiekowej od 18 do 34 lat najbardziej rozpoznawalne inicjatywy to przede wszystkim: Budżet Obywatelski, konsultacje społeczne, Pracownia Młodych, ogród społeczny. Wśród grupy wiekowej od 35 do 55 lat najbardziej rozpoznawalnymi inicjatywami były przede wszystkim: Budżet Obywatelski, konsultacje społeczne, Centrum Aktywności Seniora, inicjatywa lokalna. Wśród najstarszej grupy wiekowej powyżej 56 lat najbardziej rozpoznawalnymi inicjatywami były przede wszystkim: Budżet Obywatelski, Centrum Aktywności Seniora, konsultacje społeczne i inicjatywa lokalna.

Z uwagi na ogólnie niską znajomość większości (tylko trzy ze znajomością powyżej 15% – patrz Wykres 10) analizowanych projektów/działań UMK, różnice w opiniach poszczególnych grup mieszkańców należy traktować z dalece idącą ostrożnością.

ODCZYTAM PANU/I PRZYKŁADY RÓŻNYCH INICJATYW. PROSZĘ POWIEDZIEĆ, KTÓRE Z NICH PAN/I ZNA, SŁYSZAŁ/A O NICH?

Wykres 10. Znajomość wspomaganą inicjatyw prowadzonych przez UMK.

	Odczytam Panu/i przykłady różnych inicjatyw. Proszę powiedzieć, które z nich Pani/zn, słyszał/a o nich?										
	Płeć			Przedział wiekowy			Rejon zamieszkania (Dzielnice)				
	Ogółem	Kobieta	Mężczyzna	18 - 34 lata	35-55 lat	56 lat i więcej	Rejon 1 - Śródmieście (D I-III)	Rejon 2 - Krowodrza (D IV-VII)	Rejon 3 - Podgórze Zachód (D VIII-IX)	Rejon 4 - Podgórze Wschód (D X-XIII)	Rejon 5 - Nowa Huta (D XIV-XVIII)
Budżet obywatelski Krakowa	84,4%	82,7%	86,4%	88,1%	89,8%	76,8%	82,7%	85,5%	90,2%	77,5%	88,3%
Konsultacje społeczne	49,2%	47,6%	51,0%	42,2%	59,5%	43,6%	44,4%	57,3%	42,6%	50,0%	47,4%
Centrum Aktywności Seniora	33,6%	39,8%	26,5%	14,8%	21,0%	57,8%	35,8%	35,9%	26,2%	34,1%	33,1%
Inicjatywa lokalna*	15,2%	16,3%	14,0%	11,9%	17,1%	15,6%	17,3%	15,4%	19,7%	16,7%	11,0%
Ogród społeczny*	12,3%	15,0%	9,3%	16,3%	10,2%	11,8%	11,1%	19,7%	11,5%	8,7%	11,0%
Centra Obywatelskie*	11,1%	11,6%	10,5%	11,9%	13,7%	8,1%	6,2%	16,2%	19,7%	10,9%	6,5%
Klub rodzica*	9,4%	12,9%	5,4%	10,4%	15,1%	3,3%	7,4%	6,8%	4,9%	11,6%	12,3%
Pracownia Młodych*	6,0%	6,1%	5,8%	17,0%	2,4%	2,4%	7,4%	7,7%	6,6%	5,1%	4,5%
Ambasador Lokalnej Partycypacji*	5,1%	5,1%	5,1%	8,1%	5,9%	2,4%	1,2%	7,7%	16,4%	2,9%	2,6%
Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców*	4,4%	5,1%	3,5%	6,7%	2,0%	5,2%	3,7%	3,4%	8,2%	5,8%	2,6%

* z uwagi na niską ogólną znajomość inicjatyw oraz szacowany błąd próby, różnice prezentowane w tych wierszach nie podlegają interpretacji

Tabela 4. Znajomość wspomaganą inicjatyw prowadzonych przez UMK w podziale na kategorie respondentów.

Ocena konsultacji społecznych prowadzonych przez UMK

Choć konsultacje społeczne były drugą z najbardziej rozpoznawanych inicjatyw UMK wśród przebadanych mieszkańców, to zaskakująco duża część respondentów nie miała jednoznacznego zdania na ich temat (odpowiedzi: „trudno powiedzieć”, „ani się zgadzam, ani nie zgadzam”). Co więcej, procent odpowiedzi niezgodnych z pytaniem był w każdym wypadku wyższy niż zgodnych.

W pytaniu o skuteczność informowania o planowanych konsultacjach 23,5% ankietowanych osób wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć” coś na ten temat, a 15,3% „ani się zgadzało, ani się nie zgadzało” (patrz Wykres 11). Mało znaczący procent osób stwierdził, że zdecydowanie zgadza się, że informowanie o planowanych konsultacjach jest wystarczające, a 20,2% przebadanych raczej zgodziło się z tym stwierdzeniem. Natomiast ponad jedna trzecia ankietowanych uważała, że powiadamianie o organizowanych konsultacjach nie jest dobre.

Również informowanie o efektach prowadzonych konsultacji było w ocenie ankietowanych nieskuteczne (34,6% badanych nie zgodziło się z pytaniem). 16,3% nie umiało stwierdzić jednoznacznie, czy się zgadza, czy nie, a 26,8% badanych zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”. Jedynie 20,2% respondentów stwierdziło, że raczej zgadza się z tym, że informowanie o rezultatach jest skuteczne, a niewielki procent stwierdził to ze zdecydowaniem.

W przypadku pytania o to, czy wyniki konsultacji prowadzonych przez Miasto znajdują swoje odzwierciedlenie w późniejszych działaniach jego jednostek, aż co trzeci badany (32,5%) wybrał odpowiedź „trudno powiedzieć”, a dalsze 14,5% ani się zgadzało, ani nie zgadzało, że konsultacje wpływają na decyzje podejmowane przez UMK. 29,4% badanych miało negatywne zdanie na temat wpływu konsultacji na decyzje podejmowane przez Miasto. Jedynie 21,5% mieszkańców stwierdziło, że raczej zgadza się z tym, że wyniki konsultacji mają odzwierciedlenie w działaniach urzędników, a bardzo niewielka liczba osób była o tym przekonana w sposób znaczący.

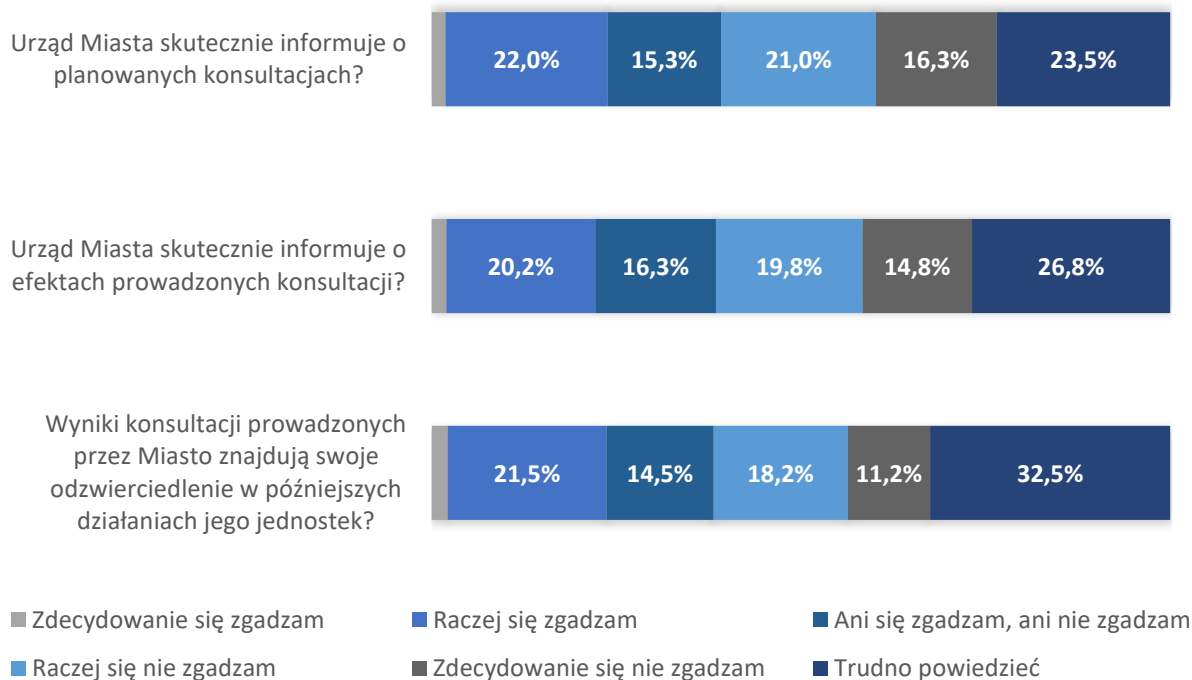
Respondenci skuteczność informowania o planowanych konsultacjach przez Miasto ocenili ogółem jedynie na 2,63 pkt w pięciostopniowej skali (patrz Wykres 12). Nieco lepiej tę skuteczność oceniły kobiety (2,67) niż mężczyźni (2,59). W kwestiach zależności wiekowych najwyżej ocenili ją najmłodsi respondenci z grupy mającej od 18 do 34 lat (2,72), a najgorzej najstarsi z grupy wiekowej powyżej 56 lat (2,59). Pod względem poziomu wykształcenia respondentów najbardziej krytyczne

okazały się osoby z wyższym wykształceniem (2,53), a najmniej z podstawowym lub zawodowym (2,79).

Bardzo podobnie została oceniona skuteczność informowania o efektach przeprowadzonych konsultacji – ogółem na 2,65 w pięciostopniowej skali (patrz Wykres 12). Również nieco lepiej oceniły ją kobiety (2,67) niż mężczyźni (2,64). Podobnie bardziej zadowoleni z działań UMK w tym zakresie byli najmłodszy respondenci (2,84), najmniej natomiast zadowolone były badane osoby w wieku od 35 do 55 lat (2,56). Ponownie też najbardziej krytyczni byli mieszkańcy z wyższym wykształceniem (2,58), a zdecydowanie mniej negatywnie nastawione osoby z wykształceniem średnim (2,72) i podstawowym lub zawodowym (2,75).

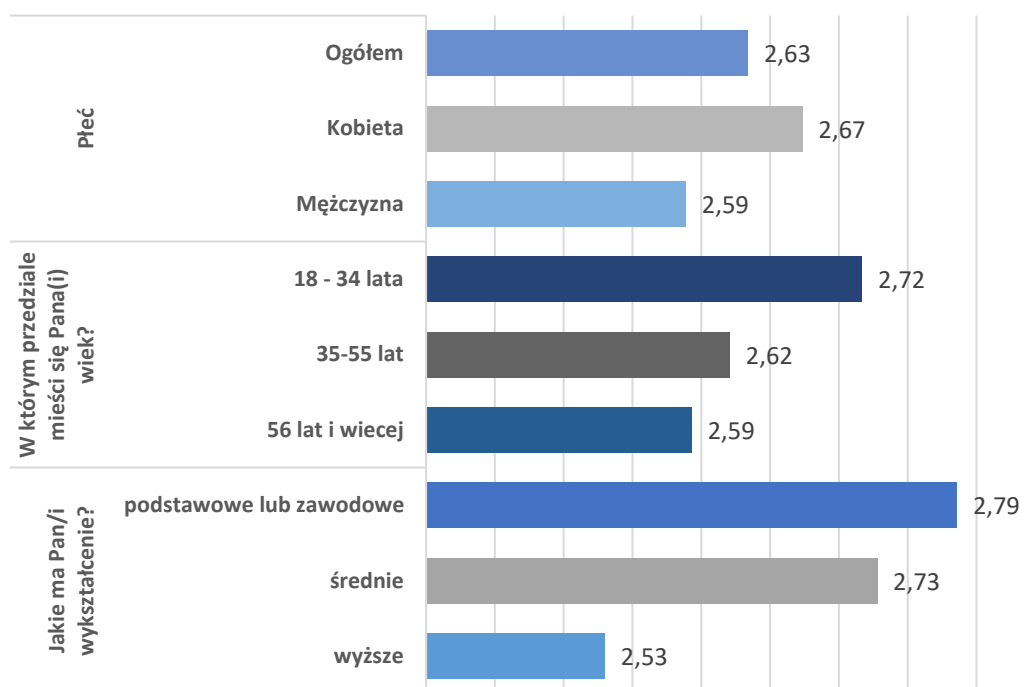
Najlepiej, ogółem na 2,78 pkt w pięciostopniowej skali (patrz Wykres 13), została oceniona przez ankieterowanych mieszkańców późniejsza implementacja konsultacji prowadzonych przez Miasto, chociaż wynik ten również nie był wysoki. Ponownie lepiej działania Miasta oceniły kobiety (2,84) niż mężczyźni (2,72). Najwyżej ocenili ją także najmłodszy respondenci (2,95), a najgorzej osoby w wieku od 35 do 55 lat (2,71). Natomiast pod względem poziomu wykształcenia badanych najbardziej krytyczni tym razem okazali się mieszkańcy z wykształceniem średnim (2,72), a najmniej z wyższym (2,83).

CZY ZGADZA SIĘ PAN/PANI Z OPINIĄ, ŻE:

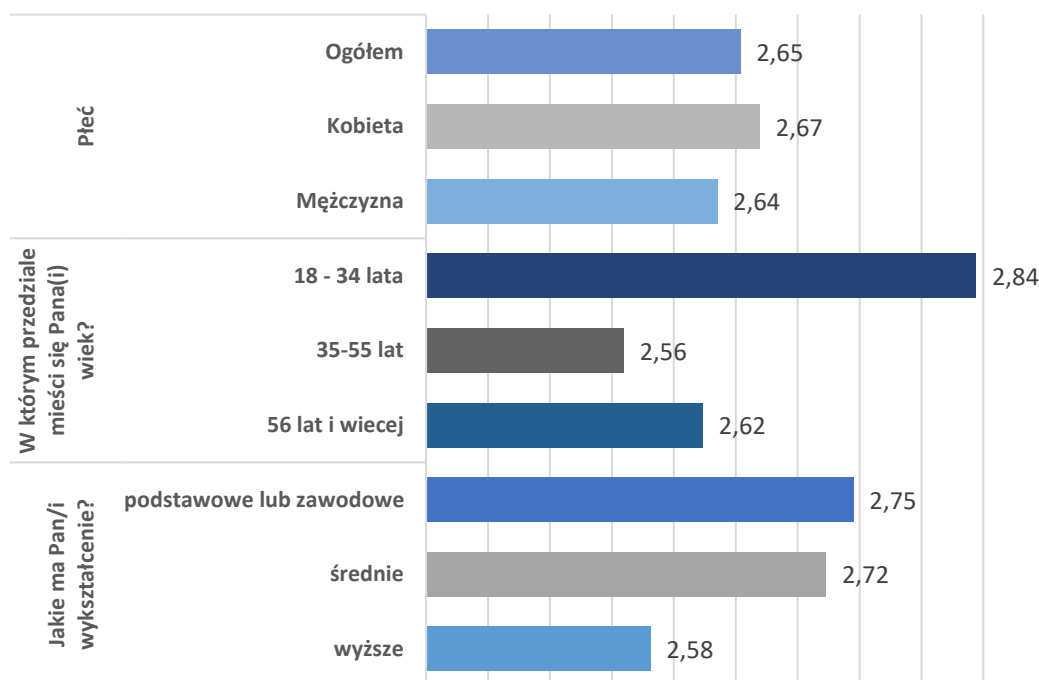
Wykres 11. Zgodność z opinią na temat wybranych aspektów oceny prowadzonych przez UMK konsultacji społecznych.

CZY ZGADZA SIĘ PAN/PANI Z OPINIĄ, ŻE URZĄD MIASTA SKUTECZNIE INFORMUJE O PLANOWANYCH KONSULTACJACH?

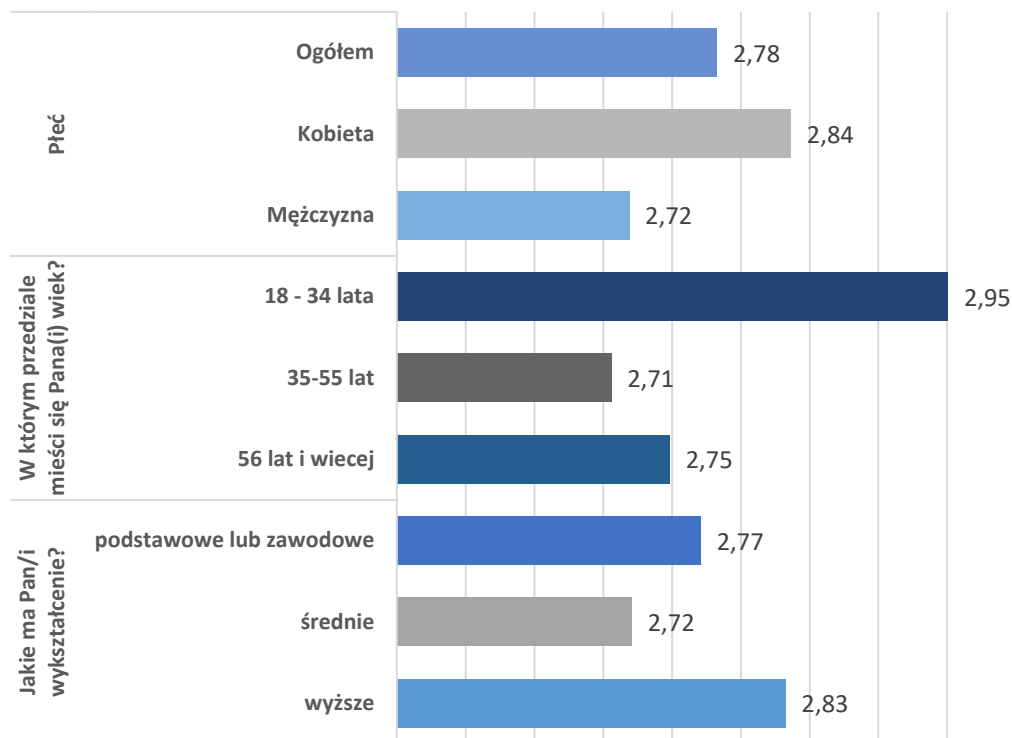
Wykres 12. Zgodność z opinią na temat skuteczności informowania o planowanych konsultacjach. Średnia na skali 1-5, gdzie 1 to "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 to "zdecydowanie się zgadzam".

CZY ZGADZA SIĘ PAN/PANI Z OPINIĄ, ŻE URZĄD MIASTA SKUTECZNIE INFORMUJE O EFEKTACH PROWADZONYCH KONSULTACJI?

Wykres 13. Zgodność z opinią na temat skuteczności informowania o efektach konsultacji.
Średnia na skali 1-5, gdzie 1 to "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 to "zdecydowanie się zgadzam".

CZY ZGADZA SIĘ PAN/PANI Z OPINIĄ, ŻE WYNIKI KONSULTACJI PROWADZONYCH PRZEZ MIASTO ZNAJDUJĄ SWOJE ODZWIERCIEDLENIE W PÓŹNIEJSZYCH DZIAŁANIACH JEGO JEDNOSTEK?

Wykres 14. Zgodność z opinią na temat implementowania wyników konsultacji w działaniach jednostek miejskich.

Średnia na skali 1-5, gdzie 1 to "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 to "zdecydowanie się zgadzam".

Badanie przedstawicieli organizacji pozarządowych

Profil organizacji

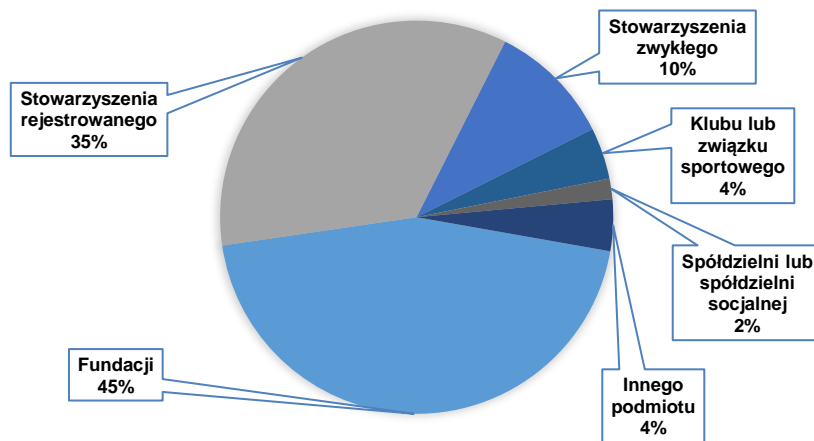
Wśród przebadanych przedstawicieli organizacji pozarządowych (n=124) Wykres 15 dominowały osoby z organizacji o dwóch formach prawnych – fundacji (45% próby) oraz stowarzyszeń rejestrowych (35%) (patrz Wykres 15). Zdecydowanie mniej przedstawicieli w próbie pochodziło ze zwykłych stowarzyszeń, klubów i związków sportowych czy spółdzielni i spółdzielni socjalnych.

Wykres 16 Ponad połowa (56%) badanych przedstawicieli działała w organizacjach o zasięgu krajowym. Znacząco mniejszy był odsetek przedstawicieli organizacji o zasięgu wojewódzkim (20%) oraz grodzkim działających na terenie Gminy Miejskiej Kraków (17%), a najmniejszy odsetek przedstawicieli (7%) pochodził z organizacji, które działały na obszarze powiatu krakowskiego (patrz Wykres 16).

Zdecydowana większość podmiotów, których przedstawiciele wzięli udział w badaniach, prowadziła swoją działalność statutową powyżej roku (92% próby). Najwięcej badanych pochodziło z organizacji, które funkcjonowały od 5 do 15 lat (34%), a niewiele mniej z takich, które istniały od roku do lat 5 (30%) oraz powyżej 15 lat (28%). Zaledwie 8% przebadanych pochodziło z organizacji, które powstały w krótszym okresie niż rok (patrz Wykres 17).

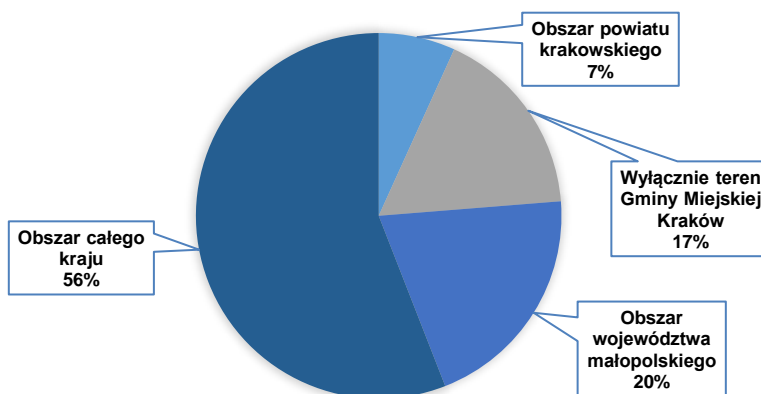
Przebadani działacze społeczni wskazali, że głównymi odbiorcami działań ich organizacji (patrz Wykres 18) są mieszkańcy i społeczności lokalne (35% badanych), a także dzieci i młodzież (25%). Blisko 18% respondentów wybrało kategorię „inne osoby”. W tym wypadku badani precyzowali głównych beneficjentów swoich działań, podając tak różnorodne kategorie jak: odbiorcy sztuki, studenci, osoby uzależnione, pacjenci, mieszkańcy dzielnicy itd. Analiza tych odpowiedzi pozwoliła wyodrębnić jeszcze takie grupy głównych odbiorców jak: grupy mniejszościowe, obcokrajowcy, seniorzy, osoby z niepełnosprawnością.

CZY SĄ PAŃSTWO REPREZENTANTEM:

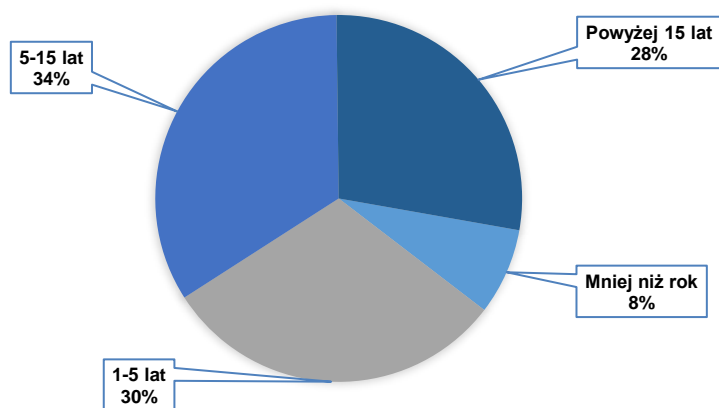
Wykres 15. Typ badanej organizacji z uwagi na formę prawną.

**CZY DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA PAŃSTWA ORGANIZACJI
OBEJMUJE SWYM ZASIĘGIEM:**

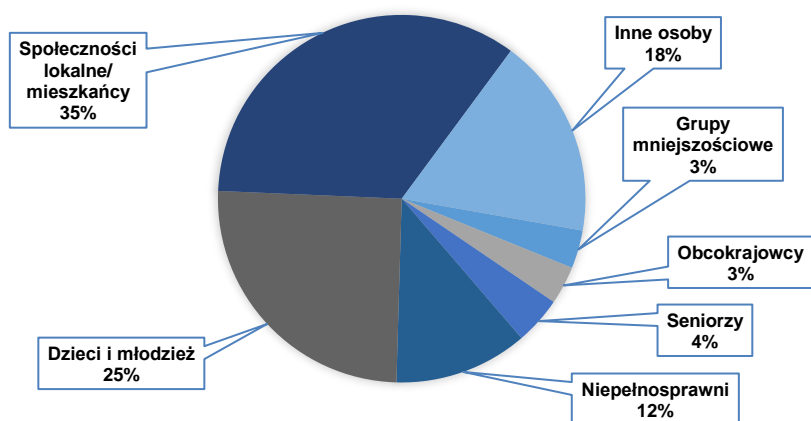
Wykres 16. Zasięg działalności badanych organizacji.

PROSZĘ WSKAZAĆ CZAS PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI
STATUTOWEJ PAŃSTWA ORGANIZACJI:

Wykres 17. Wiek badanych organizacji.

PROSZĘ WSKAZAĆ GŁÓWNEGO ODBIORCĘ
(BENEFICJENTA) PAŃSTWA DZIAŁAŃ:

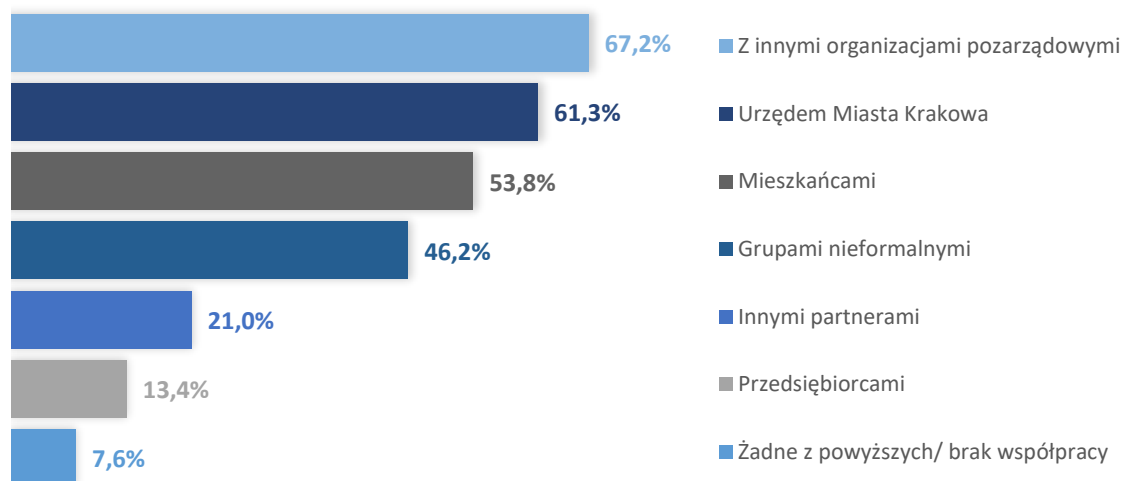
Wykres 18. Główni beneficjenci działań badanych organizacji.

Zdecydowana większość podmiotów, których przedstawiciele wzięli udział w badaniu, prowadziła swoje działania we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi (67,2%) oraz

z Urzędem Miasta Krakowa (61,3%). Ponad połowa respondentów deklarowała też działania podejmowane przez macierzystą organizację bezpośrednio z mieszkańcami miasta (53,8%). Pozostałych kooperantów organizacji stanowiły różnego rodzaju grupy nieformalne (46,2% wskazań), inni partnerzy (21%), tacy jak np.: urzędy i jednostki terytorialne, organizacje kościelne, szkoły i uczelnie, organizacje zagraniczne, a także przedsiębiorcy (13,4%). 7,6% przedstawicieli wskazało na samodzielne prowadzenie działań przez macierzystą organizację (patrz Wykres 19).

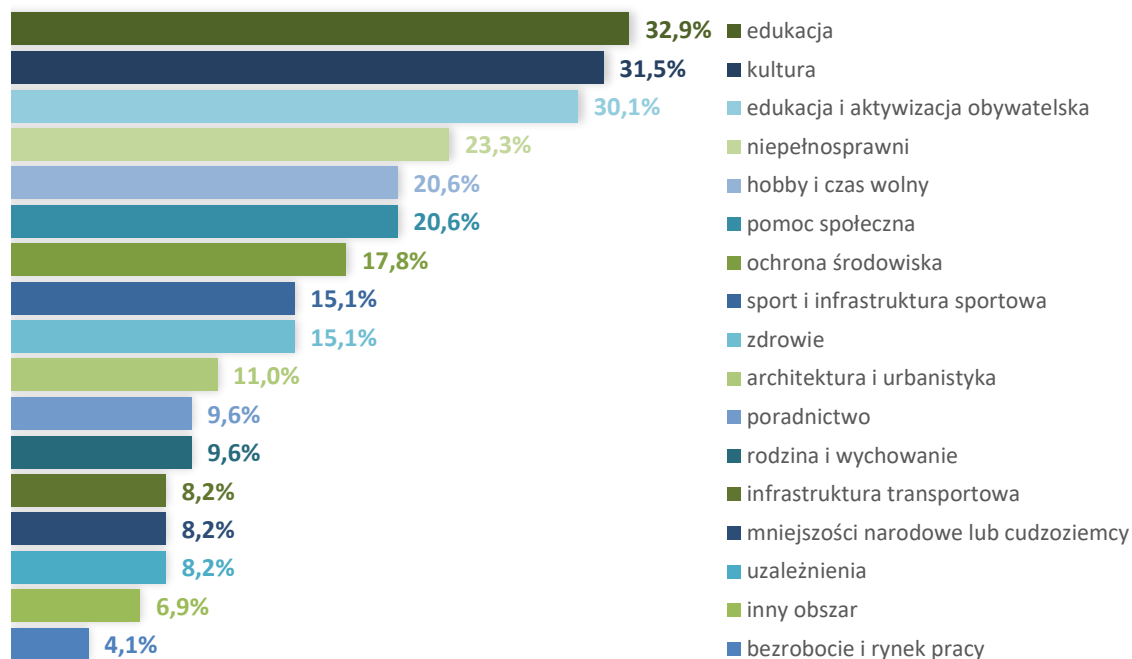
W przypadku działań podejmowanych we współpracy z Urzędem Miasta Krakowa (patrz Wykres 20) dominowały trzy obszary: edukacja (32,9%), kultura (31,5%) oraz edukacja i aktywizacja obywatelska (30,1%). Popularne były także projekty skierowane do osób z niepełnosprawnościami (23,3%) oraz w równym stopniu (obydwa po 20,6%) działania związane z pomocą społeczną oraz dotyczące hobby i czasu wolnego. Mniejszym zainteresowaniem cieszyły się z kolei takie obszary jak: współpraca związana z ochroną środowiska, zdrowie, sport i infrastruktura sportowa, architektura i urbanistyka, rodzina i wychowanie, poradnictwo, walka z uzależnieniami, wspieranie mniejszości narodowych lub cudzoziemców, infrastruktura transportowa. Najmniejsze zainteresowanie wspólnych działań z UMK dotyczyło pozostałych obszarów, w tym bezrobocia i rynku pracy.

CZY PAŃSTWA ORGANIZACJA PROWADZI DZIAŁANIA WE WSPÓŁPRACY Z:

Wykres 19. Główni partnerzy badanych organizacji.

PROSZĘ WSKAZAĆ NAJWAŻNIEJSZE OBSZARY, W RAMACH KTÓRYCH WSPÓŁPRACUJECIE PAŃSTWO Z URZĘDEM MIASTA KRAKOWA (UMK):

Wykres 20. Obszary współpracy badanych organizacji z UMK (podstawa obliczeń n=73).

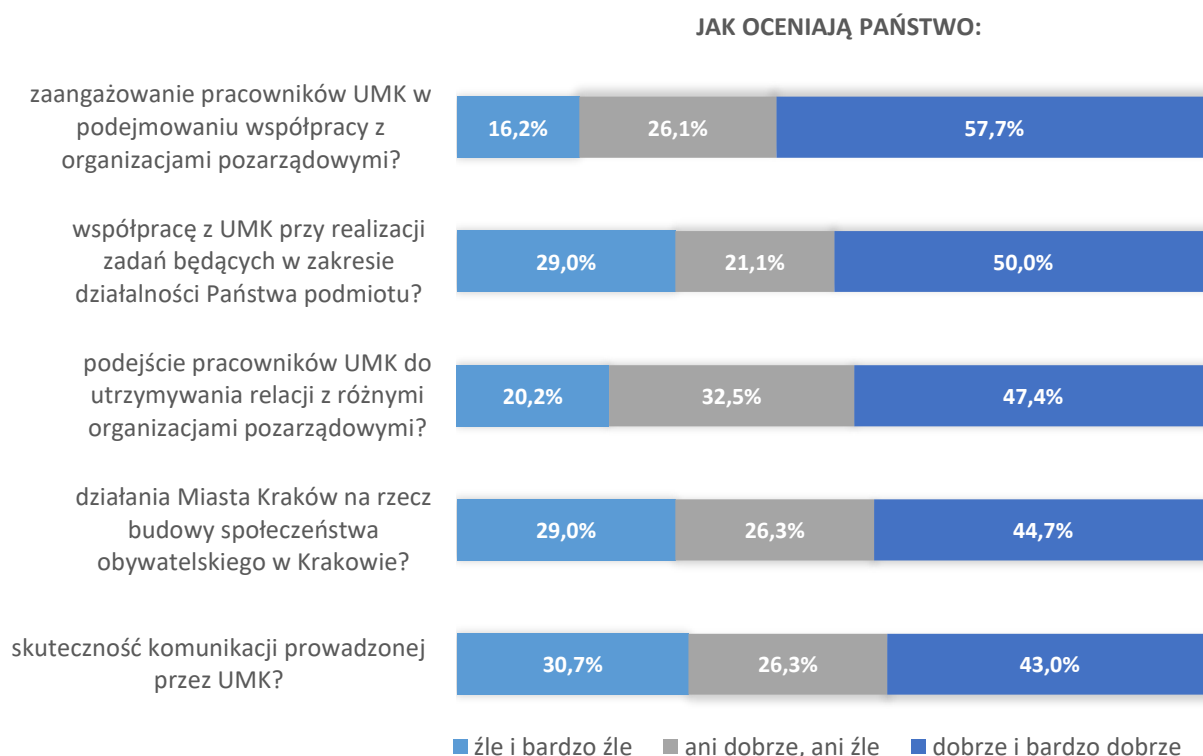
Ocena działań UMK

Działalność Urzędu Miasta Krakowa w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi biorącymi udział w badaniu została oceniona przez przedstawicieli organizacji w pięciu aspektach (patrz Wykres 21). Najwięcej pozytywnych wskazań („dobrze” i „bardzo dobrze”) dotyczyło zaangażowania pracowników UMK w podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi (57,7% pozytywnych ocen) oraz współpracy z urzędem przy realizacji zadań będących w zakresie działalności ankietowanych podmiotów (50% pozytywnych ocen). Mniej osób oceniło pozytywnie podejście pracowników UMK do utrzymywania relacji z różnymi organizacjami pozarządowymi (47,4%), działania Miasta Krakowa na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie (44,7%) oraz skuteczność komunikacji prowadzonej przez UMK (43%).

Najgorzej ocenianym aspektem współpracy była skuteczność komunikacji prowadzonej przez urząd, negatywną ocenę wystawiło 30,7% przedstawicieli organizacji (odpowiedzi „źle” i „bardzo źle”). Podobnie źle (po 29% negatywnych odpowiedzi) zostały ocenione – współpraca z samorządem przy realizacji zadań będących w zakresie działalności ankietowanych podmiotów oraz działania Miasta

Krakowa na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie. Podejście urzędników do utrzymywania relacji z różnymi organizacjami pozarządowymi zostało ocenione negatywnie przez co piątego respondenta, natomiast zaangażowanie pracowników UMK w podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zostało ocenione negatywnie przez 16,2% badanych.

Zdecydowanie najwięcej odpowiedzi (32,5%) neutralnych („ani dobrze, ani źle”) udzielili badani, oceniając podejście pracowników UMK do utrzymywania relacji z różnymi organizacjami pozarządowymi. Nieco mniej ocen neutralnych uzyskały działania Miasta Krakowa na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego (26,3%), skuteczności komunikacji prowadzonej przez samorząd (również 26,3%), zaangażowania pracowników UMK w podejmowaniu współpracy z NGO-sami (26,1%). 21,1% respondentów oceniło neutralnie współpracę z UMK przy realizacji zadań będących w zakresie działalności tychże organizacji.

Wykres 21. Ocena działalności UMK w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Z danych zaprezentowanych w tabeli nr 5. wynika, że ocena przedstawicieli organizacji dotycząca działań Miasta w zakresie budowy społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie jest relatywnie dobra (przewaga odpowiedzi pozytywnych i bardzo pozytywnych). Jeśli przyjmiemy, że oceny te udzielano na pięciostopniowej skali, gdzie 1 to ocena „bardzo źle”, a 5 to ocena „bardzo dobrze”, to średnia wszystkich udzielonych ocen wyniosła 3,38. Co ważne, przyglądając się rozkładowi odpowiedzi – nie obserwujemy bardzo wyraźnej polaryzacji opinii. Potwierdza to stosunkowo niewielki współczynnik zmienności (0,34).

Poniżej (patrz Tabela 5) zaprezentowano rozkład średnich Tabela 5z uwagi na cechy badanych organizacji. Widać przede wszystkim, że respondenci z NGO-sów, które posiadały doświadczenie współpracy z UMK, lepiej oceniali we wszystkich badanych aspektach działania Miasta. Różnica ta jest szczególnie widoczna w przypadku oceny podejścia pracowników UMK do utrzymywania relacji z trzecim sektorem (średnia ocena 3,6 w przypadku organizacji, które współpracowały – w stosunku do oceny 2,9 przy braku współpracy). Równie duża różnica (3,5 do 2,8) wystąpiła w przypadku oceny współpracy z UMK przy realizacji działań statutowych organizacji. Tu również doświadczenia wspólnych działań przyczyniły się do lepszej oceny. Współdziałanie z UMK wpłynęło pozytywnie również na ocenę działań Miasta w zakresie inicjacji takowej współpracy (3,7 do 3,2) oraz w przypadku całościowej oceny działalności Miasta Kraków na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego (3,4 do 2,9). Co ciekawe, doświadczenie współpracy z UMK nie zmieniło oceny skuteczności działań komunikacyjnych. Ta jest niemal identyczna w przypadku tych dwóch kategorii organizacji.

Pośrednio konsekwencją tendencji do lepszej oceny działań UMK wynikającej ze współpracy jest to, że organizacje działające lokalnie i regionalnie (gmina Kraków, powiat krakowski, województwo małopolskie) przeciętnie lepiej oceniały działalność Miasta na polu wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego. Te organizacje lepiej postrzegały działania UMK we wszystkich zaproponowanych wymiarach (patrz Tabela 5). Różnica ta jest najwyraźniej widoczna w przypadku oceny współpracy na polu realizacji zadań będących w zakresie działalności danego podmiotu (3,5 średnia ocena organizacji lokalnych; 3,1 średnia ocena organizacji ogólnopolskich).

Wiek organizacji nie rzutował tak mocno na różnice ocen poszczególnych działań UMK. Widać jednak, że średnio nieznacznie lepiej oceniali te działania przedstawiciele organizacji „młodych” (do 5 lat działalności). Było tak w przypadku odpowiedzi na wszystkie zadane pytania. Różnice ocen pomiędzy dwiema pozostałymi wyodrębnionymi „kategoriami wiekowymi” (5-15 lat i powyżej 15 lat) nie są tak istotne.

Jak oceniają Państwo: (średnia ocen na skali 1-5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie źle, 5 zdecydowanie dobrze)	Ogółem	Współpraca z UMK		Zasięg działalności		Wiek organizacji		
		nie	tak	lokalny i regionalny	ogólnopolski	do 5 lat	5-15 lat	powyżej 15 lat
zaangażowanie pracowników UMK w podejmowaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi?	3,51	3,2	3,7	3,7	3,4	3,6	3,6	3,4
podejście pracowników UMK do utrzymywania relacji z różnymi organizacjami pozarządowymi?	3,34	2,9	3,6	3,5	3,3	3,5	3,3	3,2
współpracę z UMK przy realizacji zadań będących w zakresie działalności Państwa podmiotu?	3,25	2,8	3,5	3,5	3,1	3,5	3,1	3,1
działania Miasta Kraków na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie?	3,18	2,9	3,4	3,3	3,1	3,4	3,1	3,1
skuteczność komunikacji prowadzonej przez UMK?	3,14	3,1	3,2	3,3	3,0	3,3	3,1	3,0

Tabela 5. Ocena działalności UMK w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w podziale na kategorie organizacji.

W pytaniu oceniającym ważność konkretnych obszarów działań gminy w zakresie aktywizacji mieszkańców (patrz Wykres 22) przedstawiciele organizacji wskazali, że najważniejszymi z nich są: aktywizacja osób z niepełnosprawnościami (87% odpowiedzi “ważne” i “zdecydowanie ważne”), aktywizacja seniorów (86,2%), funkcjonowanie Budżetu Obywatelskiego (84,4%). Na kolejnych miejscach pod względem ważności znalazły się obszary: konsultacji społecznych, inicjatyw sąsiedzkich (lokalnych) oraz integracji cudzoziemców. Najwięcej obojętnych odpowiedzi otrzymały Budżet Obywatelski (13%), integracja cudzoziemców (11%) oraz lokalne inicjatywy sąsiedzkie (10%). Aktywizacja seniorów otrzymała 9% obojętnych odpowiedzi, z kolei aktywizacja osób z niepełnosprawnościami i konsultacje społeczne otrzymały po 7% odpowiedzi obojętnych.

Nieważna i zdecydowanie nieważna dla przedstawicieli organizacji trzeciego sektora w największym stopniu okazała się integracja cudzoziemców (12% odpowiedzi “nieważne” i “zdecydowanie nieważne”). W mniejszym stopniu nieważne dla badanych były kolejno: konsultacje społeczne, lokalne inicjatywy sąsiedzkie, aktywizacja osób z niepełnosprawnościami, aktywizacja seniorów, Budżet Obywatelski.

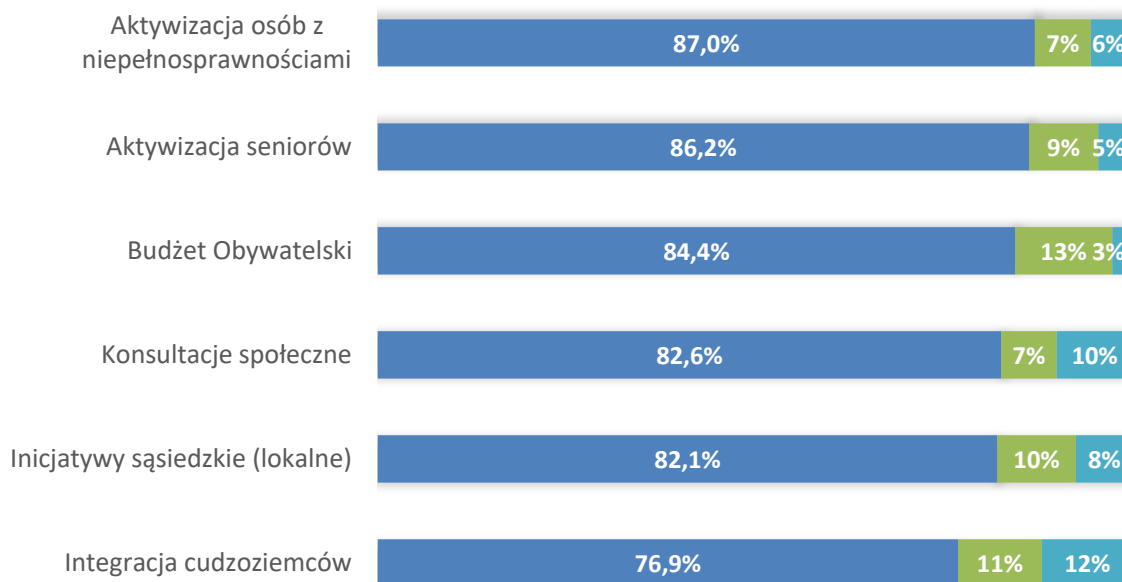
W pozytywnej ocenie respondentów na temat wysiłków władz gminy w zakresie aktywizacji mieszkańców (patrz Wykres 23) dominowały dwa działania. Najlepiej oceniono (72,1% pozytywnych

odpowiedzi) realizację Budżetu Obywatelskiego, a na kolejnym miejscu aktywizację seniorów (68,6% pozytywnych odpowiedzi). Zdecydowanie mniej pozytywnych ocen wystawiono realizacji pozostałych działań: aktywizacji osób z niepełnosprawnościami, konsultacji społecznych, inicjatyw sąsiedzkich (lokalnych) oraz integracji cudzoziemców.

Ani dobrze, ani niedobrze przedstawiciele organizacji trzeciego sektora ocenili realizację działań głównie w zakresie integracji obcokrajowców (38% odpowiedzi neutralnych), inicjatyw sąsiedzkich (lokalnych) (36,1% ocen neutralnych) oraz aktywizacji osób z niepełnosprawnościami (34,3% ocen neutralnych). Na dalszych miejscach pod względem liczby otrzymanych neutralnych ocen znalazły się: konsultacje społeczne, aktywizacja seniorów i Budżet Obywatelski.

Najbardziej negatywnie oceniona została realizacja konsultacji społecznych (37,5% ocen “niedobrze” i “zdecydowanie niedobrze”). Po 27,8% respondentów oceniło negatywnie realizację działań związanych z integracją cudzoziemców i inicjatywami sąsiedzkimi (lokalnymi). Lepiej (mniej negatywnie) oceniono aktywizację osób z niepełnosprawnościami, aktywizację seniorów oraz działania związane z Budżetem Obywatelskim.

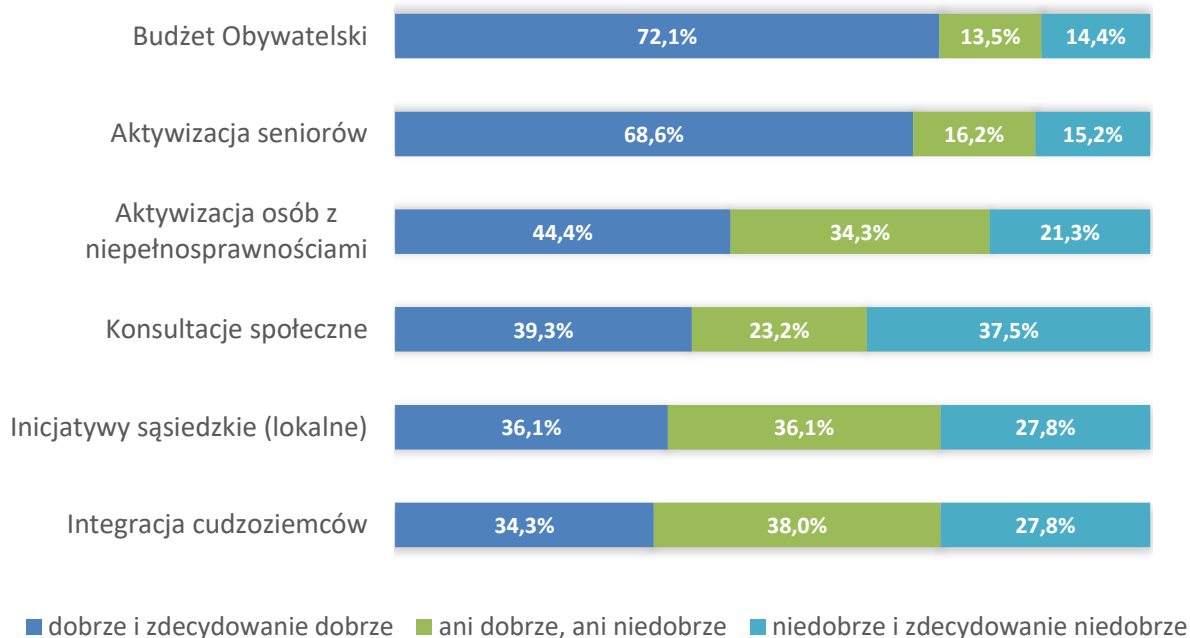
JAK PAN/PANI OCENIA WYSIŁKI WŁADZ GMINY W ZAKRESIE AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW? O KAŻDYM DZIAŁANIU PROSZĘ POWIEDZIEĆ, CZY JEST WAŻNE, CZY NIEWAŻNE

■ ważne i zdecydowanie ważne ■ ani ważne, ani nieważne ■ nieważne i zdecydowanie nieważne

Wykres 22. Ocena ważności działań aktywizujących mieszkańców.

JAK PAN/PANI OCENIA WYSIŁKI WŁADZ GMINY W ZAKRESIE AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW? PRZY KAŻDYM DZIAŁANIU PROSZĘ OKREŚLIĆ, CZY JEST ONO DOBRZE, CZY ŹLE REALIZOWANE

Wykres 23. Ocena działań aktywizujących mieszkańców prowadzonych przez UMK.

Dialog społeczny i aktywizacja mieszkańców. Ocena i znaczenie działań

Zdecydowana większość (79,6%) przedstawicieli organizacji pozarządowych biorących udział w badaniu uznała za ważną edukację ze strony UMK w obszarze mechanizmów pozyskiwania funduszy przez organizacje, również te będące poza finansowaniem z urzędu (patrz Wykres 24).

Istotną sprawą dla większości (67,3%) ankietowanych było również to, aby inicjatywy oddolne i ruchy nieformalne były włączane w dialog obywatelski na tych samych zasadach, co organizacje działające formalnie (patrz Wykres 24).

Czy uważają Państwo, iż UMK powinien edukować w obszarze mechanizmów pozyskiwania funduszy przez organizacje (również będących poza finansowaniem UMK):

Czy w Państwa opinii inicjatywy oddolne, ruchy nieformalne powinny być włączone w dialog obywatelski na tych samych zasadach co organizacje działające formalnie:

■ nie (zdecydowanie i raczej) ■ ani tak, ani nie ■ tak (zdecydowanie i raczej)

Wykres 24. Opinie przedstawicieli organizacji na temat zmian w zakresie współpracy z Miastem.

Konsultacje społeczne. Ocena działań.

Bardzo ważną informacją wynikającą z ankiety jest to, że aż 65% przedstawicieli, biorących udział w badaniu organizacji pozarządowych nie uczestniczyło w konsultacjach społecznych UMK skierowanych do krakowskiego trzeciego sektora (patrz Wykres 25).

Wśród przedstawicieli ankietowanych organizacji (patrz Wykres 26) dosyć znaczny odsetek (40%) zgodził się, że UMK skutecznie informuje o planowanych konsultacjach skierowanych do tych podmiotów. Z drugiej strony zbliżona liczba osób (38,2%) nie zgodziła się z tym stwierdzeniem.

36,5% ankietowanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że przedstawiciele organizacji biorących udział w konsultacjach reprezentują interes ogółu mieszkańców. Taki sam odsetek osób nie miał zdania na ten temat (ani się zgadzała, ani się nie zgadzała), a 27,1% respondentów było przeciwnego zdania.

Znaczny odsetek przedstawicieli badanych organizacji (37,4%) był zdania, że UMK nie informuje skutecznie o efektach prowadzonych przez siebie konsultacji. Opinię przeciwną wyraziło 35,5% wypełniających ankietę, a nieco ponad jedna czwarta badanych wyraziła zdanie neutralne.

Ocena czasu przeznaczanego na zgłoszenie uwag w konsultacjach organizowanych przez Miasto była odpowiednio długa według 34,3% badanych, ale taka sama ilość osób nie potrafiła

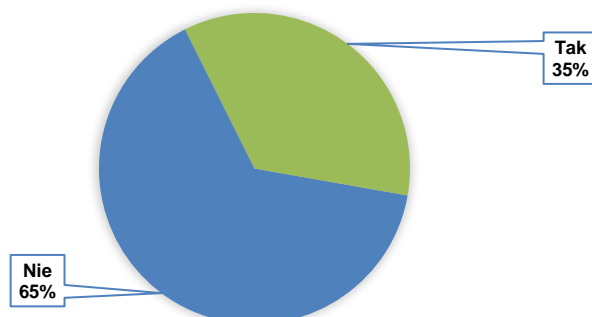
jednoznacznie stwierdzić, że zgadza się ze stwierdzeniem, że przeznaczony czas był wystarczający. Niewiele mniej respondentów (31,5%) było przeciwnego zdania.

45,3% badanych przedstawicieli podmiotów nie zgodziło się z opinią, że wyniki konsultacji prowadzonych przez Miasto znajdują swoje odzwierciedlenie w jego późniejszych działaniach, 32,1% przedstawicieli organizacji pozarządowych było odmiennego zdania.

Oprócz tego znaczny odsetek (43,1%) badanych stwierdził, że konsultacje nie są prowadzone na odpowiednim etapie w stosunku do podejmowanych decyzji lub tworzonych dokumentów. 28,4% badanych nie umiało zgodzić się ani nie zgodzić się z tym stwierdzeniem. I dokładnie taki sam procent osób zgodził się ze stwierdzeniem, że konsultacje są prowadzone na odpowiednim etapie podejmowania decyzji.

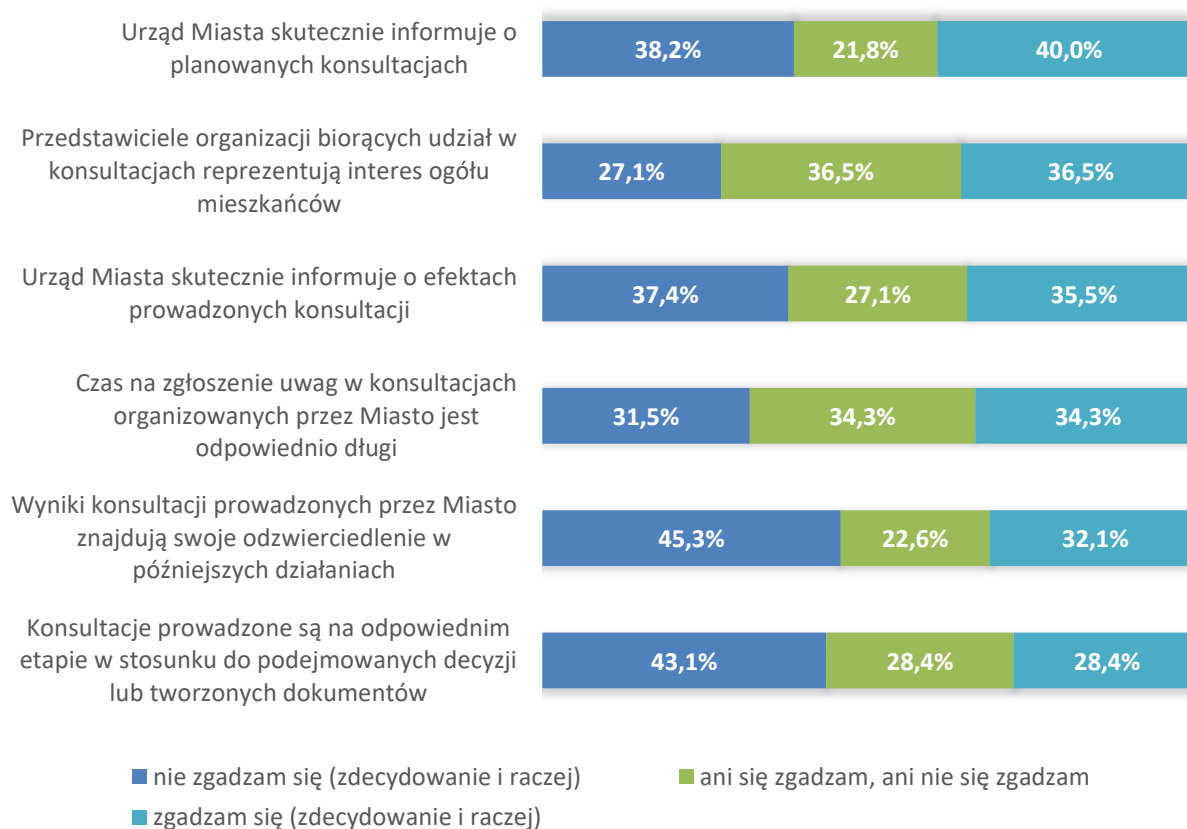
Przyglądając się średnim arytmetycznym dla tego samego pytania, widać przede wszystkim, że organizacje, które zadeklarowały uczestnictwo w konsultacjach społecznych dla NGO organizowanych przez Miasto Kraków, przeciętnie lepiej oceniają wszystkie ich poszczególne aspekty (patrz Tabela 6). Innymi słowy – doświadczenie uczestnictwa wpływa pozytywnie na wyrażaną ocenę. Jest to najwyraźniej widoczne w przypadku oceny skuteczności w informowaniu na temat planowanych konsultacji (3,1 do 2,6) oraz zgodności z twierdzeniem, że „przedstawiciele organizacji reprezentują interes ogółu mieszkańców” (3,2 do 2,8). To ostatnie stwierdzenie posiada najwyższą średnią ocen (3,1) na pięciostopniowej skali ze wszystkich sześciu zaproponowanych twierdzeń. Przedstawiciele dwóch kategorii organizacji (posiadających doświadczenie konsultacji i nieposiadających) byli stosunkowo jednomyślnie krytyczni na temat tego, że wyniki konsultacji nie znajdują odzwierciedlenia w późniejszych działaniach. Ten aspekt prowadzenia w Krakowie konsultacji uzyskał najniższą średnią ocen (2,7).

CZY BRALI PAŃSTWO UDZIAŁ W KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH PRZEZNACZONYCH DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KRAKÓW?

Wykres 25. Udział organizacji w konsultacjach organizowanych przez Miasto Kraków.

CZY ZGADZAJĄ SIĘ PAŃSTWO Z PONIŻSZYMI OPINIAMI:

Wykres 26. Zgodność z opiniami na temat prowadzonych przez Miasto Kraków konsultacjami.

Czy zgadzają się Państwo z poniższymi opiniami: (średnia ocen na skali 1-5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, 5 zdecydowanie się zgadzam)	Ogółem	Czy organizacja brała udział w konsultacjach?	
		Nie	Tak
Przedstawiciele organizacji biorących udział w konsultacjach reprezentują interes ogółu mieszkańców	3,1	2,8	3,2
Czas na zgłoszenie uwag w konsultacjach organizowanych przez Miasto jest odpowiednio długi	3,0	2,9	3,1
Urząd Miasta skutecznie informuje o planowanych konsultacjach	2,9	2,6	3,1
Urząd Miasta skutecznie informuje o efektach prowadzonych konsultacji	2,9	2,7	3,0
Konsultacje prowadzone są na odpowiednim etapie w stosunku do podejmowanych decyzji lub tworzonych dokumentów	2,7	2,5	2,9
Wyniki konsultacji prowadzonych przez Miasto znajdują swoje odzwierciedlenie w późniejszych działaniach	2,7	2,6	2,8

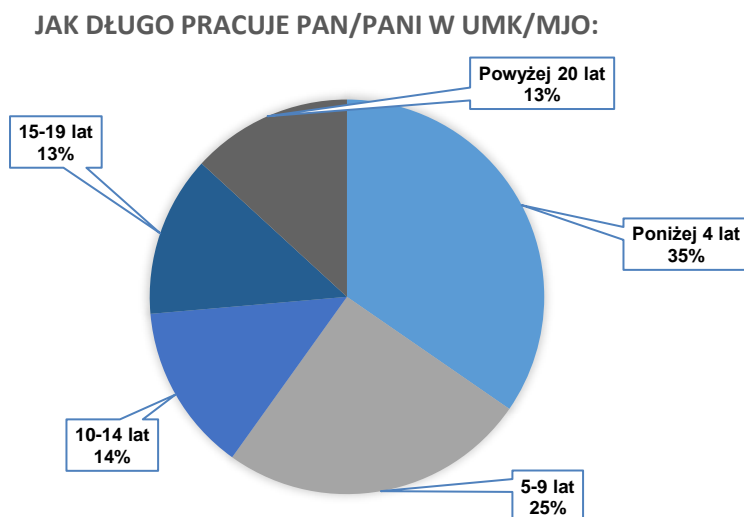
Tabela 6. Zgodność z opiniami na temat prowadzonych przez Miasto Kraków konsultacjami. Średnia w podziale na typ organizacji (biorące/ niebiorące udziału w konsultacjach dla NGO).

Badanie pracowników UMK i MJO

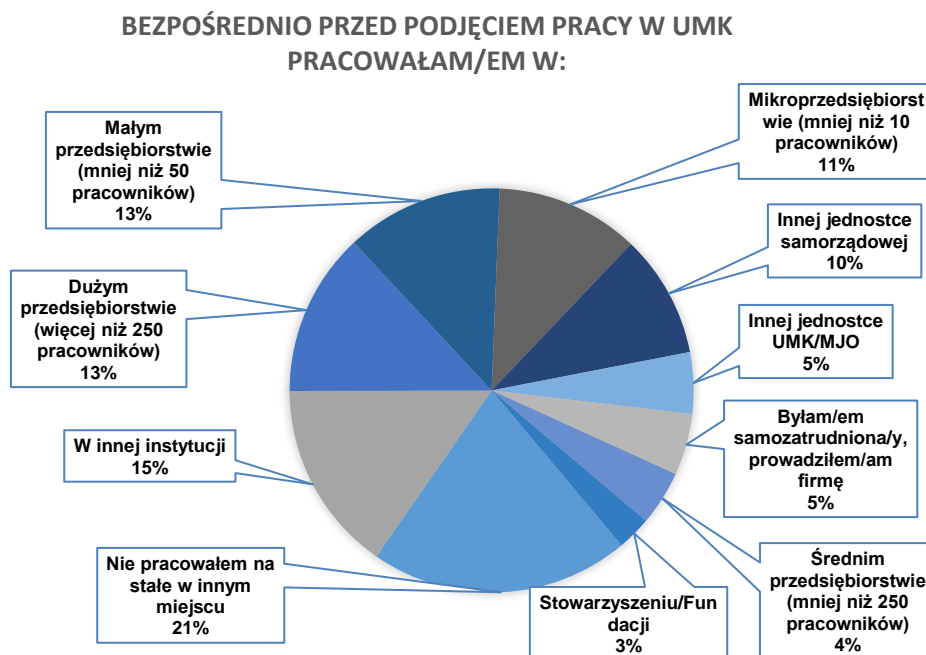
60% uczestniczących w badaniu urzędników (zatrudnionych przez Urząd Miasta Krakowa i Miejskie Jednostki Organizacyjne) pracowało krócej niż 9 lat w UMK. Najliczniejszą grupę stanowili pracownicy, którzy pracowali krócej niż 4 lata (35% próby). Staż pracy od 5 do 9 lat zadeklarowało z kolei 25% badanych. Mniejszość stanowili pracownicy ze stażem pracy dłuższym niż 10 lat: od 10 do 14 lat stażu pracy miało 14% respondentów, a jeszcze dłuższy staż pracy (15 lat i więcej) posiadało 26% badanych urzędników (patrz Wykres 27).

Dla najliczniejszej grupy osób (21%) Urząd Miasta Krakowa jest pierwszym stałym miejscem pracy. 15% badanych urzędników wcześniej pracowało w innej instytucji, po 13% w dużym przedsiębiorstwie (zatrudniającym ponad 250 osób) lub małym przedsiębiorstwie (zatrudniającym mniej niż 50 osób), 11 % respondentów pracowało w mikroprzedsiębiorstwie (zatrudniającym mniej niż 10 osób), a 10 % w innej jednostce samorządowej. Mniej liczną grupę stanowiły osoby zatrudnione w przeszłości w innej jednostce UMK/MJO, samozatrudnieni i prowadzący własną firmę, pracujący w średnim przedsiębiorstwie (zatrudniającym mniej niż 250 osób) i organizacjach pozarządowych (patrz Wykres 28).

Badani stanowili zatem jednocześnie próbę bardzo różnorodną, ale i zrównoważoną zarówno pod względem stażu pracy (również wieku), jak i wcześniejszego doświadczenia zawodowego.

Wykres 27. Staż pracy w UMK lub MJO.

Wykres 28. Poprzednie stanowisko pracy badanego pracownika.

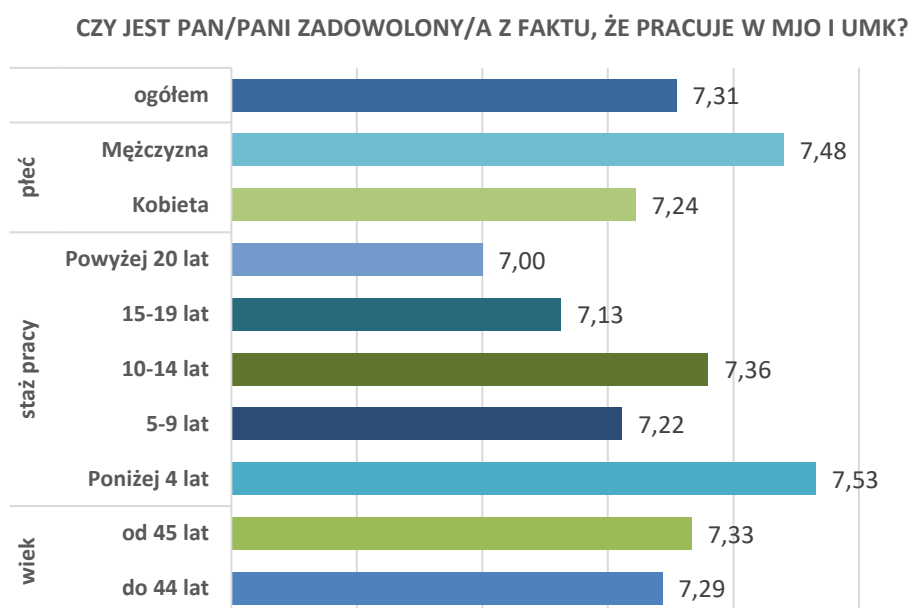
Satysfakcja z pracy i cechy dobrego pracownika samorządowego

Średnia ocena zadowolenia z pracy ankietowanych urzędników (patrz Wykres 29) wyniosła 7,3 (w 10-stopniowej skali, gdzie 1 oznacza bardzo niskie zadowolenie, a 10 bardzo wysokie zadowolenie), a więc poziom zadowolenia z pracy był wysoki. Nieznacznie większym zadowoleniem wykazali się mężczyźni (7,5) niż kobiety (7,2). Ze względu na długość stażu pracy – najbardziej zadowolone były osoby z najmniejszym stażem, poniżej 4 lat (7,5). W dalszej kolejności na skali zadowolenia znajdowali się urzędnicy pracujący odpowiednio: od 10 do 14 lat (7,4), od 5 do 9 lat (7,2), od 15 do 19 lat (7,1). Najmniej zadowoloną grupę stanowiły osoby zatrudnione najdłużej, z ponad 20-letnim stażem pracy (7). W konsekwencji osoby młodsze (do 44 roku życia) dały nieznacznie lepsze noty niż ich starsi współpracownicy.

Badani urzędnicy wskazali trzy najważniejsze cechy, którymi powinien odznaczać się dobry pracownik samorządowy (patrz Wykres 30). 50% badanych stwierdziło, że jest to samodzielność, dbanie o organizację pracy i zarządzanie czasem. Podobnie wysoko oceniono uczciwość i moralność (46,7% wskazań), a za nimi komunikatywność (40,2%). Na dalszych pozycjach znalazły się punktualność, uprzejmość, empatia i szacunek do współpracowników, odporność na stres, pozytywne nastawienie,

ciekawość, odwaga, otwartość na naukę i elastyczność, pracowitość, lojalność i oddanie pracy oraz inne cechy. Najmniej osób wskazało na zdolności przywódcze i umiejętność pracy zespołowej.

W pytaniu o to, jakie postawy powinny dominować u dobrego pracownika samorządowego w kontakcie z mieszkańcami (patrz Wykres 31) aż 72,8% respondentów wskazało na komunikatywność. Za ważne cechy uznano też wysoką kulturę osobistą (57,6%), cierpliwość (42,9%) i odporność na stres (31%). W dalszej kolejności wskazywane były: empatia, kreatywność i otwartość na inne rozwiązania, asertywność, umiejętność zachowania dystansu, proaktywność/samodzielność, chęć uczenia się, entuzjazm. Wystąpiła bardzo mała ilość wskazań na inne niewymienione w pytaniu cechy (0,5%).

Wykres 29. Poziom satysfakcji z pracy w UMK/ MJO.

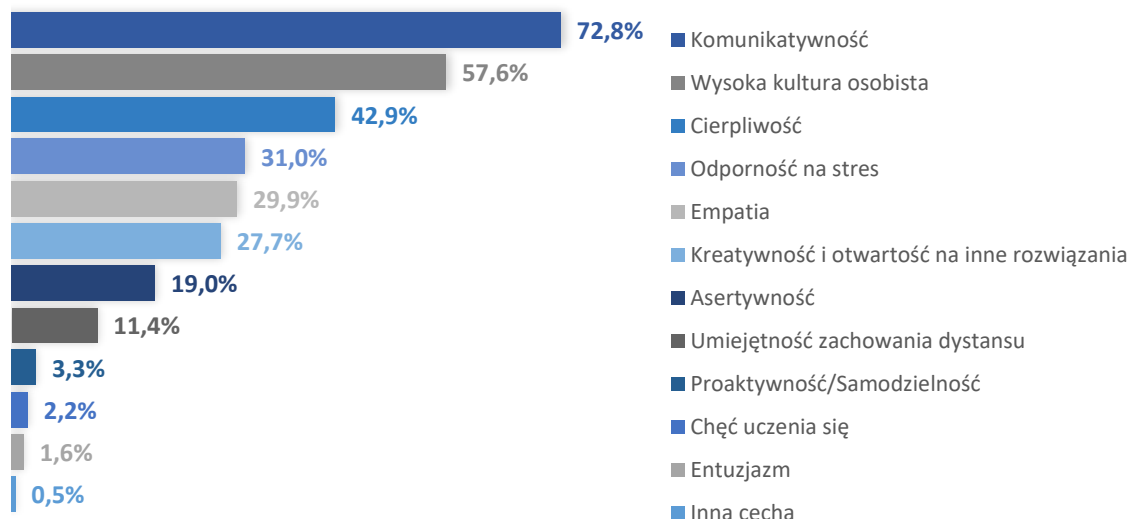
Skala 1-10, gdzie 1 oznacza bardzo niskie zadowolenie, a 10 bardzo wysokie zadowolenie.

JAKIE PANA/PANI ZDANIEM SĄ TRZY NAJWAŻNIEJSZE CECHY DOBREGO PRACOWNIKA SAMORZĄDOWEGO?

Wykres 30. Atrybuty dobrego pracownika samorządowego w ocenie pracowników UMK/MJO.

JAKIE POSTAWY POWINNY DOMINOWAĆ U DOBREGO PRACOWNIKA SAMORZĄDOWEGO W KONTAKCIE Z MIESZKAŃCAMI?

Wykres 31. Postawy dobrego pracownika samorządowego w kontakcie z mieszkańcem w ocenie pracowników UMK/MJO.

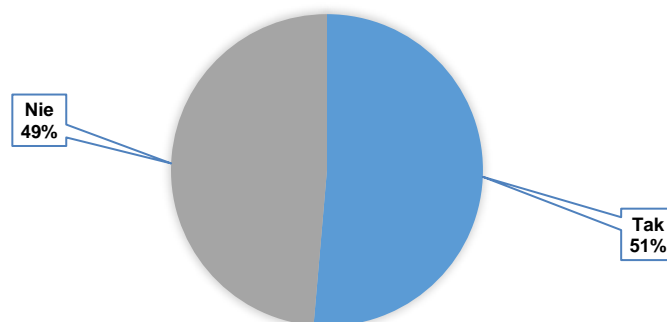
Zaangażowanie obywatelskie pracowników

Na pytanie – czy w ciągu ostatnich dwóch lat zdarzyło się, badanym urzędnikom angażować w działania na rzecz społeczności lokalnej (gminy, osiedla, miejscowości, najbliższego sąsiedztwa) – nieznaczna większość (51%) odpowiedziała, że tak. 49% ankietowanych nie wykazało takiej aktywności (patrz Wykres 32).

Co prawda zdecydowana większość osób (65%) nie była zaangażowana w działania trzeciego sektora (organizacji, stowarzyszeń), partii, komitetów, rad, grup religijnych, związków i kół (patrz Wykres 33). Jednak 21% pracowników przynależało do takich podmiotów, ale nie działało aktywnie, a kolejne 14% było aktywnymi członkami.

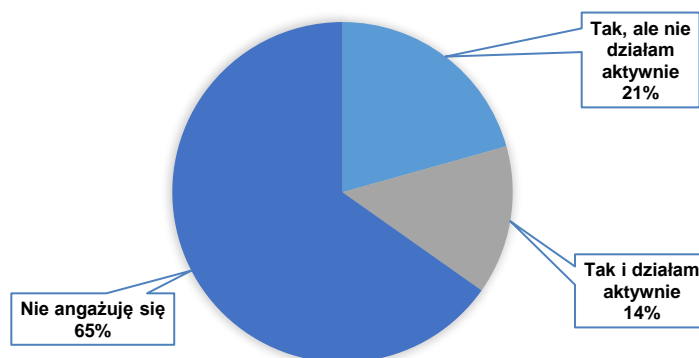
Zatem odsetek osób udzielających się społecznie na rzecz wspólnoty lokalnej lub też działających w różnego rodzaju organizacjach w grupie zbadanych urzędników był znacznie wyższy niż w zbadanej próbie mieszkańców Krakowa. Wśród źródeł informacji, które dostarczały urzędnikom wiedzy o bieżących wydarzeniach w Krakowie i na terenie gminy Kraków dominowały trzy (patrz Wykres 34): serwisy internetowe (portale), wskazane przez aż 84,2% respondentów, media społecznościowe, które dostarczały informacji 68,9% ankietowanym i strony internetowe instytucji miejskich, z których korzystało 51,9% urzędników. Rzadziej do zdobycia wiedzy o bieżących wydarzeniach ankietowane osoby wykorzystywały takie źródła jak: Biuletyn Informacji Publicznej, prasa lokalna, telewizja lokalna, znajomi i rodzina, uliczne tablice ogłoszeń, zebrania mieszkańców. Zaobserwowano również bardzo małą ilość wskazań na inne niewymienione w pytaniu źródła zdobywania informacji (0,6%).

**CZY W CIĄGU OSTATNICH DWÓCH LAT ZDARZYŁO SIĘ,
ŻE ANGAŻOWAŁ SIĘ PAN/PANI W DZIAŁANIA NA RZECZ
SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ (GMINY, OSIEDLA,
MIEJSCOWOŚCI, NAJBLIŻSZEGO SĄSIEDZTWA)?**

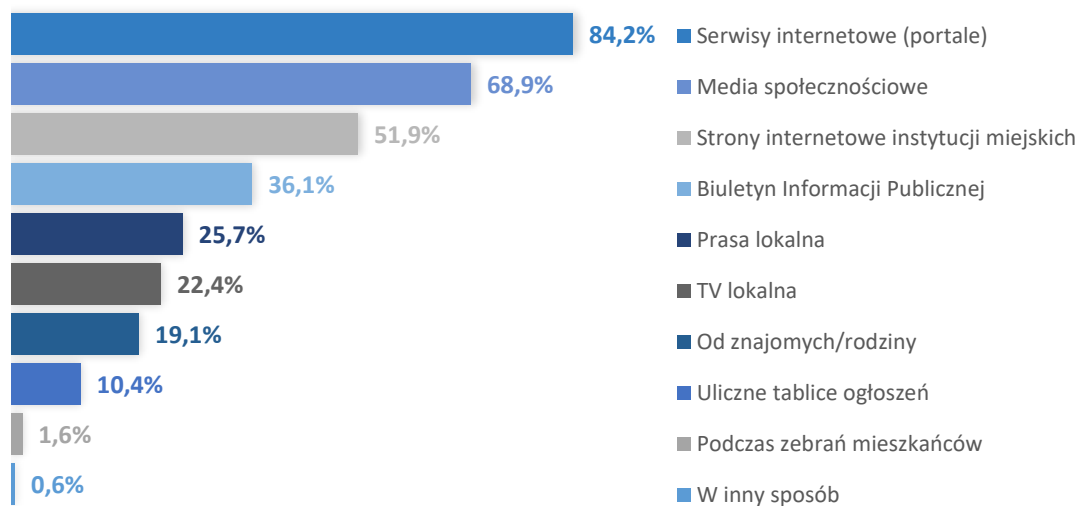
Wykres 32. Deklarowane zaangażowanie pracowników UMK/ MJO na rzecz społeczności lokalnej.

**CZY NALEŻY PAN/PANI DO JAKICHŚ ORGANIZACJI,
STOWARZYSZEŃ, PARTII, KOMITETÓW, RAD, GRUP
RELIGIJNYCH, ZWIĄZKÓW LUB KÓŁ?**

Wykres 33. Deklarowana przynależność pracowników UMK/ MJO do organizacji społecznych.

SKĄD CZERPIE PAN/PANI INFORMACJE NA TEMAT BIEŻĄCYCH WYDARZEŃ
W KRAKOWIE LUB INFORMACJI O GMINIE KRAKÓW?

Wykres 34. Deklarowane źródła informacyjne na temat bieżących wydarzeń w mieście.

Dialog społeczny i aktywizacja mieszkańców – istotność i ocena działań

Tabela 7 przedstawia wyniki oceny realizacji oraz istotności różnych działań w obszarze dialogu społecznego dokonanej przez zrekrutowanych do badania urzędników. Najważniejszą kwestią dla przebadanych urzędników była potrzeba dialogowania związanego z tworzeniem planów zagospodarowania przestrzennego – 64,8% osób odpowiedziało, że jest to zdecydowanie potrzebne, a 31,3%, że raczej potrzebne. Ta kwestia okazała się na tyle znacząca, że nikt nie stwierdził, że podjęcie takich działań jest zdecydowanie niepotrzebne, a ledwie 0,6% osób stwierdziło, że są raczej niepotrzebne. Drugim ważnym obszarem, w którym powinien być prowadzony dialog społeczny była komunikacja i transport miejski – 55,4% respondentów odpowiedziało, że w tym przypadku dialog jest zdecydowanie potrzebny, a 36%, że raczej potrzebny. Równie ważnym obszarem, co komunikacja i transport i naturalnie z nim powiązany, był dialog społeczny prowadzony w związku z rozbudową infrastruktury drogowej (dla 50,9% badanych było to zdecydowanie ważne, a dla 41% raczej ważne). Kolejnym bardzo istotnym obszarem prowadzenia dialogu była ochrona środowiska. Prawie połowa ankietowanych (49,7%) stwierdziła, że dialog jest potrzebny w zdecydowanej mierze, a 41,6%, że jest

raczej potrzebny. Na kolejnym miejscu znalazły się inwestycje (dialog w tej kwestii uznano za bardzo ważny 35,9% osób, a za ważny kolejne 51,2% badanych). Według ankietowanych urzędników najważniejsze obszary dialogu społecznego dotyczyły kwestii związanych z gospodarką przestrzenną. Obszary bardziej „miękkie” – budowa społeczeństwa obywatelskiego, pomoc społeczna, edukacja czy finanse gminy były oczywiście też w dużym stopniu ważne, jednak znacząco mniej niż wymienione na początku. I tak na przykład w obszarze budowy społeczeństwa obywatelskiego 24,9% badanych nie było pewnych, czy dialog jest potrzebny, czy nie. W obszarze pomocy społecznej niezdecydowanych było 23,8% ankietowanych urzędników. Z kolei w obszarze edukacji 10,5% badanych uznano dialog społeczny za zbędny, a dialog społeczny w obszarze finansów gminy za niepotrzebny uznano 13,6% próby. Najlepiej realizowanym obszarem dialogu według urzędników okazała się kwestia ochrony środowiska, która otrzymała najwięcej ocen zarówno jako „zdecydowanie dobrze” (7,5%) oraz „raczej dobrze” (35,4%), przy czym aż 45,3% badanych nie oceniło tych działań ani dobrze, ani źle. Najmniej negatywnych ocen (zdecydowanie źle – 0% i raczej źle – 6,8%) dotyczyło dialogu prowadzonego w związku z realizowaniem pomocy społecznej.

Z kolei najwięcej negatywnych ocen realizacji dialogu społecznego badani wystawili wskazanym wcześniej obszarom przestrzenno-infrastrukturalnym: planowaniu przestrzennemu (21,5% ocen „źle” i „raczej źle”), komunikacji i transportowi (20,8% negatywnych ocen), infrastrukturze drogowej (17,8% negatywnych ocen).

W kwestii ważności podejmowania działań przez władze gminy w zakresie aktywizacji mieszkańców (patrz Tabela 8) najbardziej pożądanym narzędziem (ocenianym jako „bardzo ważne”) okazał się Budżet Obywatelski Krakowa (55,8% ocen „bardzo ważnych” i średnia ocena 4,44 pkt w pięciostopniowej skali). Za kolejne pod względem ważności uznane zostały: aktywizacja osób z niepełnosprawnościami (45,6% ocen „bardzo ważnych”, średnia ocena 4,31 pkt), aktywizacja seniorów (41,9% ocen „bardzo ważnych”, średnia ocena 4,26 pkt) oraz konsultacje społeczne (41,4% ocen „bardzo ważnych”, średnia ocena 4,28 pkt). W dalszej kolejności za ważne uznano inicjatywy sąsiedzkie (lokalne), a na samym końcu integrację cudzoziemców.

Jeśli chodzi o wysiłki gminy związane z aktywizacją mieszkańców, to badani urzędnicy najlepiej ocenili realizację Budżetu Obywatelskiego (średnia ocena 4,05 pkt w pięciostopniowej skali). Znacznie gorzej oceniono realizację pozostałych wysiłków: aktywizację seniorów (3,66) i konsultacje społeczne (3,58). Najgorzej jednak oceniono aktywizację mieszkańców związaną z integracją cudzoziemców (3,28).

	W których obszarach dialog społeczny byłby Pana/Pani zdaniem najbardziej potrzebny:					W których obszarach dialog społeczny jest Pana/Pani zdaniem najlepiej realizowany:				
	zdecydowanie niepotrzebny	raczej niepotrzebny	ani potrzebny, ani niepotrzebny	raczej potrzebny	zdecydowanie potrzebny	zdecydowanie źle	raczej źle	ani dobrze, ani źle	raczej dobrze	zdecydowanie dobrze
Ochrona środowiska	0,0%	1,2%	7,5%	41,6%	49,7%	1,9%	9,9%	45,3%	35,4%	7,5%
Budowa społeczeństwa obywatelskiego	1,2%	3,5%	24,9%	33,5%	37,0%	1,9%	5,6%	51,9%	33,3%	7,4%
Plan zagospodarowania przestrzennego	0,0%	0,6%	3,4%	31,3%	64,8%	5,8%	15,7%	37,8%	34,3%	6,4%
Pomoc społeczna	1,2%	5,8%	23,8%	41,3%	27,9%	0,0%	6,8%	56,2%	32,1%	4,9%
Infrastruktura drogowa	0,0%	4,1%	4,1%	41,0%	50,9%	6,8%	11,0%	44,8%	32,5%	4,9%
Inwestycje	0,0%	1,8%	11,2%	51,2%	35,9%	5,0%	9,9%	50,3%	30,4%	4,4%
Komunikacja i transport	0,6%	1,7%	6,3%	36,0%	55,4%	4,3%	16,5%	43,9%	31,1%	4,3%
Edukacja	1,2%	9,3%	16,3%	45,4%	27,9%	2,5%	11,2%	59,0%	26,7%	0,6%
Finanse gminy	1,2%	12,4%	22,5%	42,6%	21,3%	3,7%	7,4%	63,6%	25,3%	0,0%

Tabela 7. Obszary prowadzenia dialogu społecznego. Ocena ważności i poziomu realizacji obszarów.

	Jak Pan/Pani ocenia wysiłki władz Gminy w zakresie aktywizacji mieszkańców?											
	Ważność						Ocena					
	Zdecydowanie nieważne	Raczej nieważne	Ani ważne, ani nieważne	Raczej ważne	Bardzo ważne	średnia	Zdecydowanie źle	Raczej źle	Ani źle, ani dobrze	Raczej dobrze	Zdecydowanie dobrze	średnia
Budżet Obywatelski	0,0%	2,2%	7,2%	34,8%	55,8%	4,44	2,2%	2,2%	16,1%	47,2%	32,2%	4,05
Aktywizacja seniorów	0,6%	2,8%	8,4%	46,4%	41,9%	4,26	1,1%	5,6%	31,5%	49,4%	12,4%	3,66
Konsultacje społeczne	0,0%	1,1%	11,1%	46,4%	41,4%	4,28	0,6%	9,6%	32,2%	46,9%	10,7%	3,58
Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	0,6%	1,7%	9,9%	42,3%	45,6%	4,31	1,7%	7,3%	40,2%	43,6%	7,3%	3,47
Inicjatywy sąsiedzkie (lokalne)	0,0%	5,5%	12,2%	47,5%	34,8%	4,12	2,8%	10,7%	42,4%	35,0%	9,0%	3,37
Integracja cudzoziemców	1,7%	5,6%	27,4%	41,9%	23,5%	3,80	2,8%	6,2%	55,9%	29,9%	5,1%	3,28

Tabela 8. Oceny działań UMK w zakresie aktywizacji mieszkańców oraz ich ważność.

Konsultacje społeczne. Ocena działań.

Generalnie większość ankietowanych urzędników dobrze ocenia różne elementy związane z prowadzeniem konsultacji społecznych przez Miasto Kraków (patrz Wykres 35).

Wśród ankietowanych przeważały opinie (54,4%), że UMK skutecznie informuje o efektach prowadzonych konsultacji. Tylko 19% przebadanych osób stwierdziło, że działania urzędu są nieskuteczne.

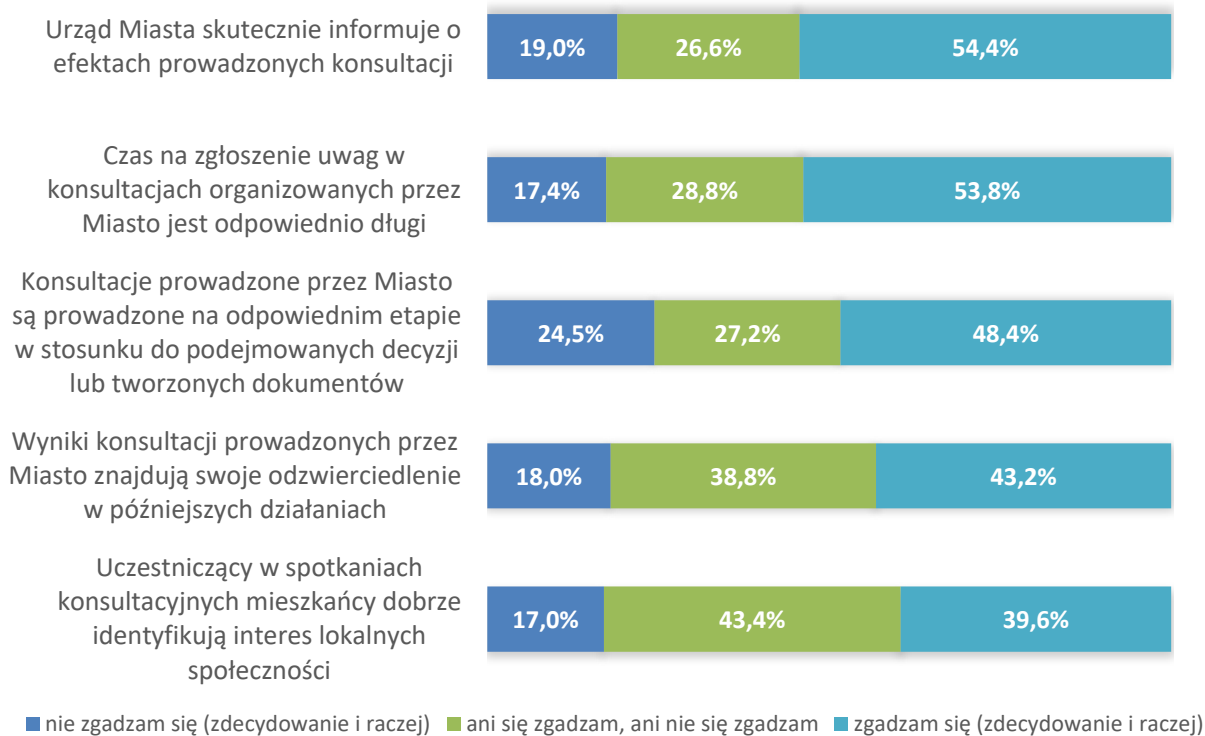
53,8% ankietowanych pracowników samorządowych zgodziło się ze stwierdzeniem, że czas na zgłoszenie uwag w organizowanych konsultacjach jest odpowiednio długi, a jedynie 17,4% było innego zdania.

Prawie połowa urzędników (48,4%) stwierdziła, że konsultacje są prowadzone przez UMK na odpowiednim etapie w stosunku do podejmowanych decyzji, a odwrotną opinię wyraziło jedynie 24,5% ankietowanych.

43,2% badanych pracowników urzędu zgodziło się z opinią, że wyniki konsultacji prowadzonych przez Miasto znajdują swoje odzwierciedlenie w jego późniejszych działaniach, a tylko 18% było odmiennego zdania.

Jedynie w przypadku oceny ostatniego pytania dotyczącego konsultacji społecznych, największy odsetek pytaných (43,4%) przyjął neutralną opinię na temat tego, czy uczestniczący w spotkaniach konsultacyjnych mieszkańcy dobrze identyfikują interes lokalnych społeczności. 39,6% zgodziło się z tą opinią, a 17% nie zgodziło się. Ten wynik może świadczyć o tym, że nie każdy urzędnik mógł uczestniczyć w przebiegu konsultacji i mieć bezpośrednią styczność z mieszkańcami.

CZY ZGADZAJĄ SIĘ PAN/PANI Z PONIŻSZYMI OPINIAMI:

Wykres 35. Zgodność z opinią na temat różnych aspektów prowadzenia konsultacji społecznych.

Najważniejsze wnioski

Mieszkańcy:

1. Mieszkańcy Krakowa wykazywali niski poziom zaangażowania społecznego definiowanego jako angażowanie się w działania społeczności lokalnej, członkostwo w organizacjach, czy wolontariat. Jednak we wszystkich trzech wskaźnikach rozwoju społeczeństwa obywatelskiego badani prezentowali nieco większą aktywność niż ogół Polaków ankietowanych w podobny sposób w badaniu Diagnoza Społeczna.
2. Niskie zaangażowanie mieszkańców wpłynęło na to, że ponad jedna trzecia respondentów nie była w stanie ocenić działań Miasta związanych z budową społeczeństwa obywatelskiego. Jeśli mieszkańcy mieli już wyrobione na ten temat zdanie, to przeważały opinie pozytywne (40% – raczej i zdecydowanie pozytywnych, 11% – raczej i zdecydowanie negatywnych). Lepiej oceniającymi działania Miasta kategoriami respondentów były osoby młodsze i kobiety.
3. Spośród działań prowadzonych przez Miasto najlepiej oceniony został Budżet Obywatelski (3,44 na skali 1-5), a najgorzej konsultacje społeczne (3,08). Natomiast za najważniejsze działania ankietowani uznali aktywizację osób z niepełnosprawnościami (4,7). Deklaratywnie najmniej istotna okazała integracja cudzoziemców (3,96).
4. Szczegółowa ocena różnych aspektów prowadzenia konsultacji społecznych wskazuje na pewną przewagę ocen negatywnych nad pozytywnymi. Jest to szczególnie wyraźne w przypadku oceny sposobu komunikowania o planowanych konsultacjach (24% ocen pozytywnych w stosunku do 37% ocen negatywnych) oraz o samych ich efektach (22% do 35%). Poziom implementacji rekomendacji pokonsultacyjnych przez Miasto został oceniony w proporcjach: 24% ocen pozytywnych do 29% ocen negatywnych. Co jednak znaczące, aż jedna trzecia respondentów nie miała zdania co do tego aspektu konsultacji.
5. Budżet Obywatelski, Centrum Aktywności Seniora oraz konsultacje społeczne były działaniami posiadającymi wyraźnie największą rozpoznawalność spośród wszystkich projektów prowadzonych przez UMK.
6. Ponad połowa badanych mieszkańców nie widziała konieczności poprawy kondycji społeczeństwa obywatelskiego (36% nie miało zdania na ten temat, a 17% nie widziało potrzeby zmiany) poprzez edukację szkolną na temat dialogu i partycypacji społecznej.
7. Głównym źródłem wiedzy o mieście były treści rozpowszechniane za pomocą mediów społecznościowych. Media tradycyjne (prasa, radio, telewizja) nie są już podstawowym i bezpośrednim dostępem do informacji lokalnych.

Przedstawiciele NGO:

1. Ocena działalności Miasta w zakresie budowy społeczeństwa obywatelskiego przez przedstawicieli NGO była relatywnie dobra (niewielka przewaga odpowiedzi pozytywnych i bardzo pozytywnych, średnia na skali 1-5 = 3,18).
2. W ocenie NGOów pracownicy UMK najlepiej działali w początkowej fazie inicjującej współpracę z trzecim sektorem. Nieznacznie gorzej było ze współpracą na linii UMK-NGO w zakresie działalności statutowej organizacji. Natomiast stosunkowo najniżej oceniono to, w jaki sposób UMK komunikowało się ze swoim otoczeniem.
3. We wszystkich analizowanych aspektach działalności lepsze oceny „wystawiali” przedstawiciele podmiotów, które posiadały doświadczenie we współpracy z UMK. Ponadto działania Miasta były lepiej postrzegane przez organizacje działające bardziej lokalnie oraz istniejące krócej.
4. Przedstawiciele NGOów określili ważność i ocenę działań proobywatelskich podobnie do badanych mieszkańców Krakowa. Za najważniejszą uznali aktywizację osób z niepełnosprawnościami (87% wskazań „ważne” i „zdecydowanie ważne”). Relatywnie najmniej ważna (77% „ważne” i „zdecydowanie ważne”) okazała się integracja cudzoziemców. Jeśli chodzi o oceny realizacji działań, to najwyżej oceniono Budżet Obywatelski (72% pozytywnych ocen) oraz aktywizację seniorów (69% pozytywnych ocen). Za najmniej ważną uznano, przy jednak nieznacznej przewadze ocen pozytywnych nad negatywnymi, inicjatywę sąsiedzką (36% pozytywnych ocen) oraz integrację cudzoziemców (34% ocen pozytywnych).
5. Niewiele więcej niż jedna trzecia badanych przedstawicieli organizacji uczestniczyła w konsultacjach prowadzonych przez UMK. Prawdopodobnie dlatego dominowały podzielone opinie co do różnych aspektów prowadzonych konsultacji. Najlepiej oceniono sposób prowadzenia komunikacji przez UMK w zakresie dopiero planowanych konsultacji. Natomiast stosunkowo najwięcej zastrzeżeń przedstawiciele trzeciego sektora mieli do tego, na jakim etapie procesu decyzyjnego prowadzone są konsultacje oraz do tego, czy wypracowane postulaty są uwzględniane w późniejszych działaniach Miasta.

Pracownicy UMK/MJO:

1. Uczestniczący w badaniach pracownicy Urzędu Miasta Krakowa oraz Miejskich Jednostek Organizacyjnych byli w większości zadowoleni ze swojego obecnego miejsca pracy (średnia 7,31 na skali 1-10). Niestety, wraz ze stażem pracy ta satysfakcja maleje. Mniej zadowolone były też kobiety, a to one przeważają w strukturze zatrudnienia oraz badanej próbie.

2. Pracownicy UMK/MJO byli znacząco bardziej zaangażowani społecznie niż ogół mieszkańców Krakowa (61% deklaruje zaangażowania w działalność na rzecz społeczności, 35% deklaruje członkostwo w organizacjach).
3. Badani pracownicy lepiej od mieszkańców i przedstawicieli NGO oceniali różne aspekty prowadzenia konsultacji społecznych.
4. Blisko 40% ankietowanych w tej grupie dobrze oceniało postawę (identyfikacja interesu lokalnej społeczności) uczestników konsultacji (mieszkańców). Tu jednak ponad 43% pracowników udzieliło odpowiedzi neutralną.
5. Podobnie jak w przypadku pozostałych grup badanych, również w przypadku osób zatrudnionych w UMK/MJO Budżet Obywatelski był zarówno działaniem najważniejszym, jak i najlepiej ocenianym. Najniżej na skali ważności i oceny pojawiła się, podobnie jak w innych grupach, integracja cudzoziemców.
6. Urzędnicy stwierdzili, że najlepiej realizowanymi obszarami dialogu społecznego są: ochrona środowiska, budowa społeczeństwa obywatelskiego i planistyka. Natomiast obszarami, w których zdaniem przebadanych urzędników dialog społeczny jest najbardziej potrzebny, są kolejno obszary: planowania zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury drogowej, komunikacji i transportu oraz ochrony środowiska.

Spis tabel i wykresów

Wykres 1. Podejmowanie działań przez mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej.	8
Wykres 2. Członkostwo mieszkańców w organizacjach społecznych (stowarzyszenia, partie, komitety, rady, grupy religijne, związki i koła).	8
Wykres 3. Udział w wolontariacie mieszkańców.....	9
Wykres 4. Deklarowane źródła informacji o wydarzeniach i informacjach na temat miasta.....	11
Wykres 5. Oczekiwania względem programu szkolnego w zakresie dialogu i partycypacji społecznej.14	
Wykres 6. Kontakt mieszkańców z UMK w sprawach urzędowych.....	15
Wykres 7. Ocena działań Miasta na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.....	16
Wykres 8. Ocena działań Miasta na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego. Skala odpowiedzi 1-5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie źle, a 5 zdecydowanie dobrze.....	16
Wykres 9. Ocena i ważność działań prowadzonych przez UMK. Średnia na skalach 1-5, gdzie 1 oznacza odpowiednio: „zdecydowanie nieważne”, „zdecydowanie źle”, a 5 oznacza odpowiednio: „bardzo ważne”, „zdecydowanie dobrze”.....	18
Wykres 10. Znajomość wspomagana inicjatyw prowadzonych przez UMK.....	20
Wykres 11. Zgodność z opinią na temat wybranych aspektów oceny prowadzonych przez UMK konsultacji społecznych.	22
Wykres 12. Zgodność z opinią na temat skuteczności informowania o planowanych konsultacjach. Średnia na skali 1-5, gdzie 1 to "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 to "zdecydowanie się zgadzam".	23
Wykres 13. Zgodność z opinią na temat skuteczności informowania o efektach konsultacji. Średnia na skali 1-5, gdzie 1 to "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 to "zdecydowanie się zgadzam".....	24
Wykres 14. Zgodność z opinią na temat implementowania wyników konsultacji w działaniach jednostek miejskich. Średnia na skali 1-5, gdzie 1 to "zdecydowanie się nie zgadzam", a 5 to "zdecydowanie się zgadzam".	25
Wykres 15. Typ badanej organizacji z uwagi na formę prawną.....	27
Wykres 16. Zasięg działalności badanych organizacji.	27
Wykres 17. Wiek badanych organizacji.....	28
Wykres 18. Główni beneficjenci działań badanych organizacji.....	28
Wykres 19. Główni partnerzy badanych organizacji.	29
Wykres 20. Obszary współpracy badanych organizacji z UMK (podstawa obliczeń n=73).	30
Wykres 21. Ocena działalności UMK w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	31
Wykres 22. Ocena ważności działań aktywizujących mieszkańców.....	34
Wykres 23. Ocena działań aktywizujących mieszkańców prowadzonych przez UMK.	35
Wykres 24. Opinie przedstawicieli organizacji na temat zmian w zakresie współpracy z Miastem.	36

Wykres 25. Udział organizacji w konsultacjach organizowanych przez Miasto Kraków.....	38
Wykres 26. Zgodność z opiniami na temat prowadzonych przez Miasto Kraków konsultacjami.....	38
Wykres 27. Staż pracy w UMK lub MJO.....	40
Wykres 28. Poprzednie stanowisko pracy badanego pracownika.	41
Wykres 29. Poziom satysfakcji z pracy w UMK/ MJO.....	42
Wykres 30. Atrybuty dobrego pracownika samorządowego w ocenie pracowników UMK/MJO.	43
Wykres 31. Postawy dobrego pracownika samorządowego w kontakcie z mieszkańcem w ocenie pracowników UMK/MJO.	43
Wykres 32. Deklarowane zaangażowanie pracowników UMK/ MJO na rzecz społeczności lokalnej...	45
Wykres 33. Deklarowana przynależność pracowników UMK/ MJO do organizacji społecznych.....	45
Wykres 34. Deklarowane źródła informacyjne na temat bieżących wydarzeń w mieście.....	46
Wykres 35. Zgodność z opinią na temat różnych aspektów prowadzenia konsultacji społecznych.....	50
Tabela 1. Struktura próby badania CATI – mieszkańcy Krakowa.	4
Tabela 2. Wskaźniki aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców w podziale na płeć i kategorie wiekowe.	9
Tabela 3. Ocena i ważność działań prowadzonych przez UMK.....	18
Tabela 4. Znajomość wspomagana inicjatyw prowadzonych przez UMK w podziale na kategorie respondentów.	20
Tabela 5. Ocena działalności UMK w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w podziale na kategorie organizacji.	33
Tabela 6. Zgodność z opiniami na temat prowadzonych przez Miasto Kraków konsultacjami. Średnia w podziale na typ organizacji (biorące/ niebiorące udziału w konsultacjach dla NGO).....	39
Tabela 7. Obszary prowadzenia dialogu społecznego. Ocena ważności i poziomu realizacji obszarów.	48
Tabela 8. Oceny działań UMK w zakresie aktywizacji mieszkańców oraz ich ważność.....	49